

DONATEURS

KONINKLIJK CONCERTGEBOUWORKEST

jaarverslag 2013

DONATEURS

KONINKLIJK CONCERTGEBOUWORKEST

Voor de eeuwige schoonheid van de muziek

jaarverslag 2013

AMSTERDAM, 30 JUNI 2014

Tien jaar oud was ze, toen ze er voor het eerst speelde. In november kwam Jane Piper (voorpagina) terug in het Sydney Opera House als violiste van het Koninklijk Concertgebouworkest. 'Twee werelden kwamen bij elkaar. Spelen voor vrienden en familie is heel speciaal. Ze vonden het geweldig.

Mijn vader is gepensioneerd percussionist. Na afloop heeft hij alle slagwerkers uit het orkest ontmoet.' Het was de eerste keer in de geschiedenis dat het Koninklijk Concertgebouworkest concerten gaf in Australië. Over de Rogeri-viool waarop Jane Piper met dank aan een bijzondere donateur speelt, vertelt ze op pagina 21.

VOORWOORD

JUBILEUMJAAR WERD TOPJAAR

Een verjaardag moet je goed vieren, vooral als het je 125-ste is. Maar de Wereldtournee van het Koninklijk Concertgebouworkest overtrof alle verwachtingen. De tournee bracht ons als eerste orkest in de geschiedenis binnen een jaar op maar liefst zes continenten. Miljoenen muzikliefhebbers hebben ons live of via tv-registraties kunnen volgen. En overall waren zij enthousiast. In Australië, waar we voor het eerst in de geschiedenis optraden, werden de musici toegejuicht alsof ze een sportwedstrijd hadden gewonnen. Op de voorzijde ziet u violiste Jane Piper die via de Wereldtournee terug kwam in haar geboorteland. Zij heeft sinds dit jaar een Rogeri-viool in bruikleen via de Stichting Donateurs.

Mee op tournee

In november was ik mee naar Sint-Petersburg en Moskou en kon zelf ervaren hoe geliefd het orkest, de maestro en hun muziek zijn. Donateurs uit verschillende Europese landen maakten gebruik van de mogelijkheid met het orkest mee te reizen, naar alle continenten. Van dichtbij konden wij allen zien wat een enorme inspanning de tournee heeft geveerd van de musici en de organisatie. Zij verdienen een groot compliment: het is allemaal vlekkeloos gegaan.

4

Thuis

In het Jubileumjaar was het orkest niet alleen ver weg, het kwam ook bij u in de huiskamer. Met het digitale tijdschrift RCO Universe, het Jubileumcadeau van donateurs aan het orkest. Nu kunt u via de iPad of iPhone een concert zien en horen, terwijl beroemde dirigenten erover vertellen. Historische opnamen van het orkest komen beschikbaar. Ook werd de eerste educatieve app ontwikkeld. Dankzij donateurs.

Vrienden buiten Nederland

Ook buitenlandse donateurs waren zeer actief in 2013. Zo maakten onze Amerikaanse Vrienden memorabele uitvoeringen van Wagners Der fliegende Holländer en het Messa da Requiem van Verdi in Amsterdam mogelijk. Een interessante, nieuwe ontwikkeling. Ook in Zwitserland, België, Frankrijk en Engeland waren vrienden actief rondom concerten en organiseerden diverse goed bezochte evenementen.

Aansluiten

Veel muzikliefhebbers grepen dit Jubileumjaar aan om zich aan te sluiten bij het Gouden Gilde, of een Fonds op Naam op te richten. Steeds meer bedrijven en professionals, traden toe tot De Salon, de zakelijke kring van het Koninklijk Concertgebouworkest. Muzikliefhebbers vinden we dus ook dicht bij huis. Gelukkig. Dit jubileumverslag voert u nog één keer langs de hoogtepunten. Geniet u ervan.

Hartelijke groet,

Alexander van Wassenaer, *voorzitter*

Fluitiste Julie Moulin met algemeen directeur Jan Raes en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Máxima, beschermvrouwe van het Koninklijk Concertgebouworkest, na het concert in Moskou op 9 november. Het was de laatste etappe van de Wereldtournee die een maand duurde en ook naar China, Japan en Australië voerde.

Violiste Janine Jansen kwam het 125-jarig jubileum mee vieren op het jubileumconcert van 10 april. De maand ervoor was ze met het orkest mee geweest op tournee naar Zuid-Afrika.

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG

1. DOELSTELLING, BELEID EN STRATEGIE

- Fondsenwervingsbeleid 12
- Communicatie 13

2. ACTIVITEITEN & BESTEDINGEN

- Instrumenten 17
- Kinderconcerten en educatie 23
 - Academie 24
 - Jongtalentprogramma 28
- Bijzonder artistieke projecten 28
 - RCO Editions 29
 - Maestro 30

3. DONATEURS IN NEDERLAND

- Gouden Gilde 35
- Fonds op Naam 36
 - De Salon 41
 - Nalaten 42
- Orkestbode blikt terug 44

4. BUITENLANDSE VRIENDENVERENIGINGEN

- Franse Vriendenvereniging 47
- Dutch Masters Foundation 48
- Amerikaanse Vrienden 48
- Belgische Vriendenvereniging 51
- Zwitserse Vriendenkring 52

5. VERANTWOORDINGSVERKLARING & ORGANISATIE

- Interne controle en toezicht 53
 - Bestuurssamenstelling 54
- Relevante nevenfuncties bestuursleden 54
 - Staf 54
 - Instrumentencommissie 56
 - Vrijwilligers 56
- Communicatie & belanghebbenden 56
 - Klachtenprocedure 56

6. MEERJARENBELEID 57

7. FINANCIËEL FUNDAMENT 60

JAARREKENING 2013

- Balans per 31 december 2013 63
- Staat van baten en lasten over 2013 64
 - Kasstroomoverzicht 65
 - Algemene toelichting 66
- Toelichting op de balans per 31 december 2013 69
- Toelichting op staat van baten en lasten over 2013 72
 - Overige gegevens 75
 - bijlage 1* Begroting 2014 78
 - bijlage 2* Rooster van aftreden bestuursleden 80

Teatro Colón in Buenos Aires is niet alleen mooi. Het heeft ook een uitstekende akoestiek, zo was de ervaring van de musici tijdens concerten op 28 en 29 juni.

BESTUURSVERSLAG

1. DOELSTELLING, BELEID EN COMMUNICATIE

‘Te mooi om waar te zijn, maar het is de enige manier om een beschrijving van deze uitvoering te beginnen. Hij grijpt je bij de keel.’

Washington Post, 13 februari 2013, over de Eerste symfonie van Mahler

De prestaties van het Koninklijk Concertgebouworkest zijn niet onopgemerkt gebleven in het Jubileumjaar 2013. Op alle continenten heeft het orkest het beste van zichzelf gegeven en de musici streefden onafgebroken naar het allerhoogste niveau. Ook de Academie van het orkest beleefde een topjaar, waarin opnieuw een oud academist kon toetreden tot het orkest.

Tegelijkertijd nemen de kosten voor organisatie en programmering van bijzondere artistieke en educatieve projecten, evenals de aankooprijzen van hoogwaardige muziekinstrumenten sterk toe. Ook is sinds 2013 de zeer gewaardeerde structurele steun van de overheid met een half miljoen euro per jaar gereduceerd.

Het appel dat het orkest doet op de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest (Stichting Donateurs), die op 11 januari 1963 is opgericht om het orkest financieel te ondersteunen, was in 2013 groter dan voorheen. Naar verwachting zal dat ook de komende jaren zo blijven.

In de statuten van de Stichting Donateurs staat de doelstelling als volgt beschreven: *De stichting stelt zich ten doel steun te verlenen aan de te Amsterdam gevestigde stichting: ‘Stichting Koninklijk Concertgebouworkest’ en/of aan de leden van dit orkest, alles in de ruimste zin des woords.’*

In dit verslag legt het bestuur rekening en verantwoording af over het gevoerde beleid in de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013. De stichting heeft zich ook dit jaar vol overtuiging ingezet voor het werven van fondsen om haar doelstellingen te kunnen realiseren.

DE MISSIE VAN DE STICHTING DONATEURS

De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest biedt noodzakelijke financiële steun aan het Koninklijk Concertgebouworkest en haar individuele musici. Hiermee helpt de Stichting Donateurs het Concertgebouworkest in zijn streven om, als Nederlands ambassadeur voor internationale excellentie wereldwijd, op het allerhoogste niveau uitvoeringen van orkestmuziek te geven op de belangrijkste podia en onder leiding van de beste dirigenten. De Stichting Donateurs realiseert langdurige verbindingen tussen het orkest en zijn internationale publiek, gericht op het vergroten van betrokkenheid en het werven van fondsen voor met name muziekinstrumenten en jong talent. Een persoonlijke benadering van alle relaties staat daarbij voorop.

Borrelen op het podium van de Grote Zaal. Donateurs mochten het, op de Jubileum Soirée van 11 september.

De Stichting Donateurs vertaalt deze doelstelling naar vier bestedingsdoelen:

1. Opbouw en beheer instrumentencollectie

Om de unieke klankkleur en het artistieke topniveau van het Koninklijk Concertgebouworkest te behouden, bouwt de Stichting Donateurs gestaag verder aan de collectie hoogwaardige muziekinstrumenten en beheert deze ook.

Voornamelijk als gevolg van pensionering zijn er jaarlijks zo'n vier à vijf vacatures voor musici in het orkest. In 2013 waren dat er tien. De meestal jonge musici die tot het orkest toetreden beschikken zelden over een muziekinstrument van de gewenste kwaliteit. Zo'n instrument is tegenwoordig nauwelijks nog betaalbaar voor een jonge musicus. Ook bij diverse musici die reeds langer aan het orkest zijn verbonden, bestaat nog grote behoefte aan verbetering van het instrumentarium. Daarom spant de Stichting Donateurs zich in om de aankoop van topinstrumenten mogelijk te maken.

Inmiddels speelt ruim de helft van alle musici van het Koninklijk Concertgebouworkest op een instrument uit de collectie van de Stichting Donateurs of op een instrument dat door de stichting wordt beheerd.

2. Jongtalentprogramma en educatieve projecten

De directie van het Koninklijk Concertgebouworkest heeft van het Jongtalentprogramma een bijzonder aandachtspunt gemaakt. Dit betreft voornamelijk de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Ook wil het orkest de jaarlijkse familie- en schoolconcerten verder uitbreiden, voor jonge luisteraars en hun (groot)ouders. Aan beide activiteiten heeft de Stichting Donateurs de bijdrage dit jaar verhoogd. Dat geldt ook voor

het Kennismakingsconcert (Zie Hoofdstuk 2) en de Requiemserie. Voor de Academie zal dat de komende drie jaar zo blijven. Zo levert het Koninklijk Concertgebouworkest een waardevolle bijdrage aan het bereiken van nieuwe doelgroepen en de educatie van het publiek nu en van de toekomst.

3. Bijzondere artistieke projecten

Van het AAA-festival voor uitdagende programmering, via een concertante uitvoering van Wagner's Der fliegende Holländer of Verdi's Messa da Requiem, een cd met een van de orkestleden als solist, tot een concert met hedendaagse muziek uit Nederland en België landen, de Stichting Donateurs ondersteunt bijzondere projecten die zich artistiek onderscheiden en passen bij de internationale status van het orkest. Dat kunnen kleine projecten zijn van een enkele musicus, maar ook bijzondere producties voor het gehele orkest.

4. Endowment fund

Om ervoor te zorgen dat het orkest ook bij tegenvallende sponsor- of subsidie-inkomsten op het allerhoogste niveau kan blijven presteren, is een aantal jaren geleden besloten hiervoor bij de Stichting Donateurs een vermogen op te bouwen dat alleen in tijden van hoge nood kan worden aangesproken. Het rendement hierop zorgt echter wel direct voor extra bestedingsbudget.

De economisch onzekere periode waar het orkest doorheen gaat en de recente beperking in de subsidietoekenning door de overheid, onderstreept de noodzaak om zo'n continuïteitsreserve voor het orkest verder op te bouwen.

Een uitgebreid verslag van alle activiteiten en bestedingen in 2013 vindt u in Hoofdstuk 2.

Prinsengrachtconcert

FONDSENWERVINGSBELEID

Vele particulieren, ondernemingen en fondsen steunen via de Stichting Donateurs het Koninklijk Concertgebouworkest.

Wervingsstrategie

De medewerkers van de stichting beogen altijd om langdurige relaties met schenkers en andere relaties aan te gaan. Zij gaan voortdurend met potentiële particuliere schenkers in gesprek, in het bijzonder over hun drijfveren en de specifieke schenkingsvorm die hen aanspreekt. Voor donateurs, het orkest zelf en zijn fans willen de medewerkers een betrouwbare partner blijven. Goede bereikbaarheid van de stafleden is daarbij vanzelfsprekend.

Juist betrouwbaarheid van de organisatie is een van de belangrijke factoren bij de actuele toename van het aantal ontvangen en toegezegde **nalatenschappen**. Steeds meer particuliere schenkers nemen het de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest op in hun testament. De stichting wil deze ontwikkeling ook de komende jaren actief onder de aandacht blijven brengen.

Bunka Kaikan, de concertzaal in Tokio

Nog altijd is er veel potentie binnen de groep van **reguliere concertbezoekers** van het orkest. Ook dit jaar werden diverse effectieve kennismakingsbijeenkomst georganiseerd. Het Jubileumjaar 2013 bracht het orkest voortdurend positief in het nieuws, waarmee een breder publiek kon worden bereikt. Onder meer met de wervingscampagne voor het jubileumcadeau RCO Universe werd daarvan geprofiteerd.

Tegelijkertijd groeide de bijdrage van de **buitenlandse vriendenverenigingen** van het orkest gestaag. De keuze voor de landen waarin het orkest actief fondsen werft sluit aan bij de internationale profilering van het orkest en het aangaan van meer bestendige relaties met enkele vooraanstaande Europese concertzalen. Met concertzalen in Parijs, Brussel en Londen en Frankfurt heeft het orkest nu een zogenoemde 'in residence'-relatie. Daar geeft het orkest regelmatig concerten en daarnaast kamermuziekoptredens, workshops voor jonge talentvolle musici uit dat land en ontplooit het orkest andere activiteiten op het gebied van educatie en talentontwikkeling. Naast de financiële steun groeit ook de rol van de buitenlandse vriendengroepen als liaison tussen het orkest en jong talent in de betreffende landen.

Onverwacht stapten Zijne Koninklijke Hoogheid Koning Willem-Alexander en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses M^axima en hun kinderen van de boot om het Koninklijk Concertgebouworkest en Armin van Buuren te begroeten. Koningsdag, 30 april.

De Salon, de zakelijke kring van donateurs, bleef ondanks het tegenzittende economisch tij onverminderd succesvol. De Salonavonden, die een hoog artistiek niveau kennen, blijken tevens laagdrempelig voor nieuw publiek en missen hun uitwerking niet. Het aantal leden nam in 2013 toe. Er is alle reden om deze benadering voort te zetten.

Endowment

Met de bovenstaande inspanningen en de daaruit volgende groei van de baten uit eigen fondsenwerving, is het in 2013 opnieuw gelukt om de financiële continuïteitsreserve niet aan te hoeven spreken voor lopende projecten. Dat blijft ook het beleid voor het komend jaar.

13

COMMUNICATIE

Transparantie en zorgvuldigheid staan voorop bij de communicatie van de Stichting Donateurs. Niet alleen in de persoonlijke benadering, maar in alle communicatie-uitingen van de stichting.

Zowel via communicatiekanalen van het orkest als door middel van eigen uitingen communiceert de Stichting Donateurs regelmatig met potentiële en huidige schenkers. In Nederland zijn dat leden van het Gouden Gilde (particuliere schenkers) en De Salon (zakelijke begunstigers). Daarnaast groeit het aantal schenkers in het buitenland. Zij zijn verenigd in de buitenlandse vriendenverenigingen van het orkest, die in nauw contact staan met de Stichting Donateurs. Ook met de besturen en directies van vermogensfondsen, instellers van een Fonds op Naam en nalatenschapstellers wordt nauw contact onderhouden.

Omar Tomasoni and Bert Langenkamp warmen op voor een repetitie in de Philharmonie in Luxemburg, 30 augustus

De Stichting Donateurs gaf in 2013 verschillende nieuwsbrieven uit voor Gouden Gildeleden en leden en partners van De Salon: Samenspel. Een extra editie bracht hen in dit jubileumjaar op de hoogte van nieuws over onder meer de Wereldtour van het orkest. Voor de Vereniging van Vrienden van het Koninklijk Concertgebouworkest in België en de Cercle des Amis en France werden diverse nieuwsbrieven gemaakt. Deze steunorganisaties bevinden zich in de opstartfase en krijgen daarom tijdelijk extra ondersteuning vanuit Amsterdam. Daarmee krijgen zij de mogelijkheid om als ‘visitekaartje’ van het Koninklijk Concertgebouworkest nieuwe schenkers aan het orkest te kunnen verbinden.

De lancering van RCO Editions, het jubileumcadeau voor het 125-jarige orkest, genereerde ruim publiciteit. Ook verschenen er drie achtergrondartikelen in Preludium, het programmabladd voor concertbezoekers.

De Stichting Donateurs biedt schenkers de mogelijkheid anoniem een bijdrage te leveren. Overigens wordt het door de Stichting op prijs gesteld wanneer schenkers hun betrokkenheid bekend willen maken. In 2013 werden schenkers onder meer vermeld in de seizoensbrochure van het orkest en het Jaarverslag van de Stichting Donateurs. Diverse schenkers werkten mee aan het publiceren van artikelen waarin zij hun drijfveren voor schenken aan het orkest kenbaar maakten.

Uiteraard maakt ook dit jaarverslag deel uit van de communicatie. Na publicatie verschijnt het op de website van het Koninklijk Concertgebouworkest en wordt het toegezonden aan donateurs, belanghebbenden en op verzoek ook aan andere geïnteresseerden.

Repetitie voor Der fliegende Holländer met Andris Nelsons, 23 mei

In het nieuws

Donateurs kwamen positief in het nieuws, toen zij het woord konden voeren in een uitzending van De Wereld Draait Door op 30 september, die speciaal gewijd was aan het Koninklijk Concertgebouworkest.

Repetitie voor De Wereld Draait Door

Het orkest was veel in het nieuws in dit Jubileumjaar. Zo was er een speciaal katern in NRC Handelsblad in het voorjaar, waarin onder meer extra aandacht was voor de Zwitserse Vriendenvereniging. Ook in de zesdelige docu-soap Bloed, zweet en snaren, die een kijkje achter de schermen van het orkest bood, kwam het werk van de Stichting Donateurs diverse malen aan bod. Hoe gaat dat in zijn werk, de aanschaf van een instrument? Hoe betreft de Stichting Donateurs de donateurs bij het orkest? Honderdduizenden muzikliefhebbers zagen het op hun tv. Daarna konden vele donateurs de hoofdrolspelers uit Bloed, zweet en snaren live in actie zien tijdens Salonavonden of op de Jubileum Soirée.

In combinatie met live tv-registraties van het Koningsconcert op 30 april (5 miljoen kijkers) en het Prinsengrachtconcert op 24 augustus (919.000 kijkers, het hoogste kijkcijfer ooit) konden muzikliefhebbers hun hart ophalen. De Stichting Donateurs heeft, evenals het orkest, hiervan dankbaar gebruik gemaakt. De intentie is uiteraard om deze aandacht vast te houden en ook in het komende jaar te blijven benutten.

'Het geluid van dit euphonium past perfect bij de klank van de trombonegroep', aldus Nico Schippers die het instrument meteen tijdens de Wereldtournee mocht bespelen.

2. ACTIVITEITEN EN BESTEDINGEN

INSTRUMENTEN

‘De lage registers van de tuba en bastrombone begonnen de beroemde mars; de violen straalden en het koper klonk trots. Binnen dit alles klonk de hese fluitpartij heel lieflijk en de saxofoon kreeg een significant effect. De geweldig diepe passie op de balkonscène van Romeo en Julia was verrukkelijk, met memorabel spel van de cello’s samen met de violen. [...] alles echt van wereldklasse.’

Seen and Heard, 1 september, over de uitvoering van Romeo and Juliet van Prokofiev op de Berliner Musikfest

De klank van het Koninklijk Concertgebouworkest ontstaat niet zomaar. De musici van het orkest werken daar continu aan: luisteren, spelen, verfijnen. Iedere dag opnieuw. Met de beste instrumenten. De belangrijkste doestelling van de Stichting Donateurs is de collectie instrumenten te onderhouden en steeds weer betere te verwerven. De aanschaf van een instrument is het resultaat van een zorgvuldig en soms langdurig proces. Een nieuw instrument moet niet alleen bijdragen aan de unieke klank van het orkest, maar ook naadloos passen bij musicus die het bespeelt. Het nieuwe instrument geeft de musicus weer extra mogelijkheden en klankkleuren en samen tillen ze elkaar naar onverwachte hoogten.

Op dit moment speelt ruim de helft van de musici op instrumenten die eigendom zijn van de Stichting Donateurs. In het Jubileumjaar 2013 heeft de stichting iets minder instrumenten aangekocht dan bijvoorbeeld in 2012. Hiervoor was een praktische oorzaak: de Wereldtournee. Het orkest was veel op reis. De tijd om uitgebreid instrumenten te zoeken en te testen volgens de zorgvuldige procedure (zie hoofdstuk 5), ontbrak. En de op handen zijnde aankoop van een gewenste nieuwe contrabas voor aanvoerder Dominic Seldis kwam nog niet tot stand. Hij trof nog geen ‘perfect match’. Een grote verrassing dit jaar was het onverwachte aanbod van een zeer welluidende Rogeri-viool.

17

Met plezier kon de Stichting Donateurs in 2013 de volgende instrumenten toevoegen aan de collectie:

Althobo voor Miriam Pastor Burgos. In het interview op de volgende bladzijde legt de Spaanse althoboïste uit waarom dit nieuwe instrument voor haar zo belangrijk is.

Hobo d’amore voor de hobosectie; deze ‘liefdeshobo’ werd volledig bekostigd door een Zwitserse Vriendin die dit instrument opdroeg aan oude vriendin van haar, die jarenlang professioneel de hobo bespeelde.

Tenortuba voor Nico Schippers: ‘Het geluid van dit euphonium past perfect bij de klank van de trombonegroep. Het heeft een heldere kern en klinkt heel warm.’

Viool, een J.B. Rogeri uit 1671, in bruikleen bij Jane Piper die het bijzondere instrument meteen in haar geboorteland Australië kon laten horen. Dit instrument is voor een aantal jaar aangeboden door een collega-musicus die tijdelijk geen gelegenheid heeft er zelf op te spelen. Ze vertelt erover op pagina 21.

‘Dit instrument maakt mijn

Met haar oude althobo kreeg ze al lovende kritieken in de pers: ‘Ze speelt met de helderheid van een Mondriaan’. Nu heeft Miriam Pastor Burgos een nieuw instrument, een Marigaux uit Parijs. Dankzij donateurs uit Nederland en Zwitserland.

‘Mijn droom kwam al uit toen ik in september 2012 werd aangenomen bij het Koninklijk Concertgebouworkest’, vertelt de 26-jarige althoboïste lachend. Ze heeft een weekje “concertvrij” en bereidt zich voor op een uitdagende solo: ‘Een van de mooiste stukken die er bestaan: De zwaan van Tuonela van Jean Sibelius. Een paar jaar geleden had ik niet gedacht dat ik hier zou spelen.’ Maar het gebeurde toch en de Spaanse verhuisde van Berlijn naar Amsterdam.

Pianissimo

‘De eerste paar maanden speelde ik gewoon op mijn eigen althobo, op zich een prima instrument. Maar ik merkte dat het tekort schoot. Het karakteristieke van het Koninklijk Concertgebouworkest is dat we een heldere klank hebben, dat we transparant zijn en dat je alles kunt horen. En dat we flexibel zijn: een stuk kan met de ene dirigent heel anders klinken dan met een andere. Dirigenten vragen je dus uiteenlopende dingen. Mariss Jansons bijvoorbeeld, vraagt ons soms om zo zacht mogelijk te spelen. Echt pianissimo. En dan nog zachter. Mijn instrument was daarvoor niet precies genoeg.’

Parijs

‘Om aan die eisen te voldoen had ik een ander instrument nodig. En dat vond ik in Parijs, bij de firma Lorée: een Marigaux. Nadat ik met Wouter Steijn van de Stichting Donateurs had gepraat, probeerde ik er een paar en nam er twee mee naar Amsterdam. In de tussentijd maakte de fabriek speciaal voor mij een es (het koperen mondstuk waarop het riet wordt geschoven). Dat is zo belangrijk. Het bepaalt 40% van de klank.’

Eerste test

‘Een van de twee althobo’s sprong er meteen al uit. Tijdens het Koninginnenconcert met Riccardo Chailly testte ik hem uit in de Grote Zaal. We voerden toen een Amerikaans programma uit, waarin ik vooral in het orkest moest spelen en geen solo had. Dan hoor je of je instrument echt past.’

Vershil

‘Mijn collega’s vonden hem meteen al een warme, ronde klank hebben, ook toen ik er na een repetitie op voorspeelde. Dat is niet zo vreemd, hoor. Alexei Ogrintchouk, Noline Alt en Jan Kouwenhoven bespelen ook een Marigaux. Om echt zeker te zijn heb ik daarna een concert op mijn oude instrument gespeeld. Wat een verschil! De Marigaux articuleert veel beter, heeft een stabiele toon en is heel precies. En hij heeft zo’n speciale klank. Die is er meteen als

leven een stuk makkelijker'

je inzet. De kwaliteit van het hout is heel hoog, dat hoor je. Het vibrato komt eerder. Het geluid is zo helder, dat je het achterin de Grote Zaal prima hoort. Er zit veel meer dynamiek in. Fortissimo of pianissimo is nu geen probleem meer. Nu kan ik beter spelen wat dirigenten van mij vragen. Ook het mechaniek gaat heel soepel. Dit instrument maakt mijn leven een stuk makkelijker!

**'Ik kan nog steeds
niet geloven dat ik met dit orkest,
in deze zaal en met dit prachtige
instrument mag spelen'**

Steun

'De Stichting Donateurs was eigenlijk heel snel overtuigd. De steun van de hobogroep hielp daar natuurlijk wel bij. Ik schreef een brief met het verzoek tot aankoop en kreeg aan het eind van de zomer een akkoord.'

Wereldtournee

'Daarna werd het echt geweldig. Mijn eerste concert was Mahler 9 met Daniele Gatti, tijdens etappe 5 van de Wereldtournee. Ik was blij: alles ging zo makkelijk. Tijdens

die reis deden we Luzern aan en ontmoetten we de Zwitserse Vrienden. Daar speelde ik een duet met contrabassist Dominic Seldis. Tijdens de Wereldtournee speelden we vaak Ein Heldenleben (van Richard Strauss), met een mooie solo voor de althobo. Daar bewaar ik goede herinneringen aan, net als de uitvoering van Mahler 1 in Buenos Aires: je voelt het meteen als je inzet: alles klopt.'

Solo

'Ik heb nu al zin in al die andere mooie stukken waarin de althobo een prachtige rol heeft: de Symphonie fantastique van Hector Berlioz bijvoorbeeld. Of het Pianoconcert van Ravel. Ik kan nog steeds niet geloven dat ik in deze zaal, met dit orkest en met dit prachtige instrument mag spelen.'

Een filmpje van het duet van Miriam Pastor Burgos met contrabassist Dominic Seldis in Zwitserland vindt u op <http://vimeo.com/album/2320753>

In 2014 speelt Miriam Pastor Burgos de Matthäus-Passion met een ander instrument dat het orkest in 2013 kon aankopen dankzij bijdragen van donateurs: een hobo d'amore.

‘Zo’n uitzonderlijke viool geeft
me een wereld van nieuwe
mogelijkheden.

Dat helpt me in mijn ontwikkeling
als musicus.’

Jane Piper

Na afloop van de concerten in Sydney werden de musici getraceerd op serpentines. Slagwerker Marinus Komst (linksboven) geniet ervan. 21

Van musicus voor musicus

Al een tijdje speelt Jane Piper (foto voorpagina) op een bijzondere Rogeri-viool uit 1671. Ze mocht er meteen mee op Wereldtournee, onder meer naar haar geboorteland Australië.

'In juli werd ik gebeld door de Stichting Donateurs. Een oud musicus had de viool zelf bespeeld maar kon dat door omstandigheden tijdelijk niet. Of ik het niet wilde proberen. Hij is prachtig: warm, zacht, rijp, vol van kleuren en: hij heeft power! Hij mengt goed in de groep, heel belangrijk. Naarmate ik hem vaker bespeelde, begon de viool zich meer te openen. Ieder concert ontdek ik meer mogelijkheden. Het viel mijn collega's meteen op.'

Speciaal

'Bij het eerste concert in het Opera House was er een goede energie. Het publiek was opgewonden, Mariss Jansons in grote vorm. Dan weet je: het wordt speciaal. Dat kon je horen

in Tsjaikovski 5. Ja, ik wist dat het publiek zo enthousiast zou reageren. Je zag dat de mensen waardeerden dat we er meer dan een uurtje over gedaan hadden om er te komen.'

Mogelijkheden

Zeker, ik heb contact met de oud musicus van wie ik ook opnamen heb met de Rogeri. Het is heel bijzonder dat hij de viool beschikbaar heeft gesteld. Jarenlang heeft hij hem zelf bespeeld. Hij is ook komen kijken naar concerten en vond het heel fijn om zijn viool zo te zien en te horen. Ieder concert leer ik weer meer. Zo'n uitzonderlijke viool geeft me een wereld van nieuwe mogelijkheden. Dat helpt me in mijn ontwikkeling als musicus.'

Contrabassist Rob Dirksen geeft een masterclass in Zuid-Afrika, violiste Caroline Strumpler in Buenos Aires.

Soloaltviolist Michael Gieler met het Leerorkest voorafgaand aan het Kennismakingsconcert op 19 juni.

Henriëtte Luytjes repeteert met violisten van het Cape Town Philharmonic Orchestra. Eke van Spiegel met het Cape Philharmonic Youth Orchestra.

KINDERCONCERTEN EN EDUCATIE

Gierend van het lachen kijken kinderen in Soweto naar contrabassist Dominic Seldis die voor het orkest met een dirigeerstokje zwaait. Achter hem buigen de musici naar links en naar rechts met het stokje mee. Het Koninklijk Concertgebouworkest was van 9 tot en met 12 maart in Zuid-Afrika en gaf kinderen ruim de gelegenheid kennis te maken met muziek die ze nog nooit gehoord hadden. De kinderen in Soweto mochten zelf het dirigeerstokje ter hand nemen en het orkest op weg helpen in de muziek. Daarna begon Prokofjevs *Peter en de wolf*. In het gloednieuwe Soweto Theatre speelde het orkest twee kinderconcerten onder leiding van assistent-dirigent Ainars Rubikis. Verteller was de Zuid-Afrikaanse dirigent Kutlwano Masote, oud-studiegenoot van concertmeester Liviu Prunaru.

Ook bezocht een blaaskwintet een middelbare school in Umlazi, een township bij Durban. Musici van het orkest gaven masterclasses aan de jonge musici van het South-African National Cadetship Programme, de academie van het Filharmonisch Orkest van KwaZulu Natal. En een aantal orkestleden gaf groepsrepetities aan het Jeugdorkest van Kaapstad.

In alle werelddelen waar het Koninklijk Concertgebouworkest concerteerde, gaven musici masterclasses aan jong talent. Solotrombonist Jörgen van Rijen bleef in de zomer langer in Zuid-Amerika voor extra concerten en masterclasses. Hij was onder de indruk van de gretigheid van jonge trombonisten in Brazilië: 'In Rio de Janeiro kwamen 100 enthousiaste trombonisten naar een masterclass kijken en luisteren. En eerder in São Paulo ook. Ze zijn enorm leergierig. Ze willen er alles van weten.'

Ondertussen in Nederland

Ook in Nederland zijn de musici van het Koninklijk Concertgebouworkest actief om kinderen de muziek te laten ervaren. Zo zijn enkele (oud) orkestleden nauw betrokken bij Klassiek rondom de Klas, een particulier initiatief in de Indische buurt van Amsterdam dat kinderen actief aan het spelen brengt, juist ook na schooltijd. Het orkest steunt dit project via het Willem en Wilhelmina Bouwes Fonds en heeft onder meer algemeen directeur Jan Raes en oud orkestvoorzitter Maarten van Veen in het Comité van aanbeveling. En het Leerorkest uit Amsterdam Zuidoost kreeg op 19 juni de gelegenheid hun muziek te laten horen voorafgaand aan het Kennismakingsconcert. Zij hadden gerepeteerd met musici van het orkest.

23

Kinderen krijgen uitleg voor Klassiek rondom de Klas, waarin ze zelf kunnen spelen. Het Willem en Wilhelmina Bouwes Fonds steunt het project.

*Links: Fluitist Vincent Cortvrint begeleidt academiste Niamh McKenna bij een concert in Brussel.
Rechts: Oud academiste Julie Moulin speelt met Saskia Otto, Anna den Herder en Nuala McKenna
op de Jubileum Soirée op 11 september*

ACADEMIE

Bijna driehonderd jonge musici deden dit jaar auditie en zes van hen werden toegelaten tot de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest: violiste Saskia Otto, violiste Anne Solveig Weber, altvioliste Anna den Herder, fluitiste Niamh McKenna, celliste Nuala McKenna en hoornist Cristian Palau Tena. De Academie wordt volledig gefinancierd met bijdragen van donateurs. Twee stoelen daarvan worden gefinancierd door de Zwitserse Vriendenvereniging, een door de Concertvrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest, een door De Salon en een door het Irwan Rachman Fonds.

24

In het academiejaar 2013-2014 spelen de zes jonge talenten zo'n tien tot twaalf weken mee in het orkest en worden daarbij gecoacht door leden van hun instrumentgroep. En ondertussen verzorgen ze bijzondere kamermuziekoptredens, zoals op 29 september op Kasteel Amerongen, en krijgen ze privélessen, Alexandertechniek en mentale en auditietraining.

De samenwerking met de Muziekkapel Koningin Elisabeth resulteerde dit jaar in een bijzonder concert op Kasteel Westerlo in België. Academiste en celliste Nuala McKenna speelde mee: 'Samen met academiste Anna den Herder en oud academist Servaas Jessen speelden we met solisten van de Muziekkapel op 17 oktober een concert met onder andere het Forellenkwintet van Schubert. Dat was zo intens. We hadden maar drie dagen en we hebben alle tijd daarvan samengespeeld. We waren zo ambitieus. En het werkte: het concert was een geweldige ervaring. Toen kwam Maria João Pires ook nog even langs voor een workshop. We hebben heerlijk samen muziek gemaakt.'

Inspiratie van 100 musici

Meespelen in het orkest blijft voor alle academisten een bijzondere ervaring. 'Mijn eerste week met het orkest was heel spannend', vertelt violiste en academiste Saskia Otto. 'We speelden modern repertoire, het programma Suspense in het AAA-serie op 13 september. Echt heel pittig. Ik was een week van tevoren al elke dag aan het studeren. En dat werd ook meteen een mooie ervaring. Als je in de zaal zit, lijkt alles zo makkelijk te gaan. Maar de orkestmusici moesten er zelf ook voor werken. Iedere repetitie werd het beter. We groeiden er met zijn allen naartoe.'

Het Prinsengrachtconcert op 24 augustus trok niet alleen veel bezoekers lang de kant, ook op tv zorgde het optreden van het orkest voor een record aantal kijkers: 919.000.

Fijne positie

‘En ik kreeg veel steun van orkestleden. Sowieso krijg ik een warm gevoel van iedereen in het orkest. Ik heb het gevoel dat ik aan iedereen altijd iets kan vragen. Als academist heb je een fijne positie: je mag nog dingen leren en krijgt feedback van je mentoren. Als remplaçant, wat ik onder meer ben bij het Nederlands Kamerorkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest, is er meer druk.’

Zekerder

Eén ervaring heeft haar veel gebracht. ‘Samen met voormalig academiste Sanne Hunfeld zat ik op de moeilijkste plek: de vijfde lessenaar van de tweede violen, wanneer ze recht tegenover de eerste zitten, helemaal aan het uiteinde van het podium. Ik was gewend eerst te luisteren dan in te vullen zoals ik de anderen hoorde spelen. Daar kan dat niet. Je moet echt durven spelen. Sanne Hunfeld heeft me daarbij geholpen. Ik voelde me zekerder en zekerder en kon steeds vrijer spelen.’

Nelsons

‘Met grote dirigenten te werken is echt een bijzondere ervaring, zoals Bruckner spelen met Harnoncourt. Sommige dirigenten hebben een natuurlijk overwicht. Andris Nelsons heeft dat ook. Je vertrouwt hem en doet alles wat hij muzikaal wil. Hij maakt grapjes, ook over zichzelf. Hij kan dat doen, omdat hij een natuurlijke manier van dirigeren heeft. Dat is dus wat ze charisma noemen.’

‘Als je musicceert met mensen die op zo’n hoog niveau muziek maken, word je zelf ook in de lift gezet.’

violiste en academiste Saskia Otto

‘Ik geniet van de inspiratie die je krijgt van het spelen met honderd goede musici om je heen. Van iedereen leer je. Het spel van concertmeester Liviu Prunaru bijvoorbeeld, heeft zo iets bijzonders, het is eerlijk, en tegelijkertijd betoverend. Als je musicceert met mensen die op zo’n hoog niveau muziek maken, word je zelf ook in de lift gezet. Technisch en muzikaal.’

De stoel van Saskia Otto wordt mogelijk gemaakt door het Irwan Rachman Fonds.

Springplank

De Academie blijkt een uitstekende springplank naar belangrijke orkesten. De meeste academisten uit het seizoen 2012-2013 hebben inmiddels een positie bij een orkest. Nog tijdens hun academieseizoen won Kathrin Lössch de auditie voor solofluit bij het Tiroler Symphonie Orchester in Innsbruck en Santa Vžine promoveerde tot aanvoerder van de altviolen bij het Kremerata Baltica. Fagottiste Renee Knigge is vast remplaçant bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest en Bastien Nouri heeft een auditie gewonnen bij het Orchestre des Lauréats du Conservatoire in Parijs, waar hij nu solohoboïst is. Contrabassist Servaas Jessen volgt Rick Stotijn op bij Amsterdam Sinfonietta. Celliste Honorine Schaeffer wist een felbegeerde plek in de Herbert von Karajan-Akademie van de Berliner Philharmoniker te bemachtigen.

Vier voormalig academisten spelen in 2013 in het Koninklijk Concertgebouworkest: violiste Sanne Hunfeld, fluitiste Julie Moulin, violiste Joanna Westers en altvioliste Martina Forni.

A photograph of Martina Forni, a violinist, smiling and playing her violin. She is wearing a dark, patterned long-sleeved top. The background is dark and out of focus, suggesting a concert hall or rehearsal space.

‘Tegenwoordig zitten
mentale en auditietraining
in het programma
van De Academie.
Dat is heel goed.’

Martina Forni

‘Zat Mahler maar in het publiek’

Ze was al remplaçant, maar koos in 2007 toch voor de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Sinds april 2013 is Martina Forni altvioliste in het orkest en ze ging meteen mee op Wereldtournee. ‘Supermooi.’

Na het behalen van het certificaat, dat recht geeft op een voorrangspositie bij het proefspelen, was ze er nog niet. ‘Pas na mijn negende of tiende auditie werd ik aangenomen. Overal werd ik toegelaten: bij het Radio Filharmonisch Orkest, bij het London Philharmonic, maar niet bij het Koninklijk Concertgebouworkest. Ik kende ondertussen heel veel mensen uit het orkest en dat maakte het proefspel alleen maar moeilijker. Ik was zo zenuwachtig, dat ik bijna stopte met ademen.’

Concentreren

‘Bij mijn auditie in het voorjaar van 2013 was alles anders. Ik had me goed voorbereid, niet alleen op muzikaal gebied, maar ook mentaal. Met een therapie had ik de zenuwen onder controle gekregen en kon ik me beter concentreren. Ik had ook veel meer bagage en zelfvertrouwen, door mijn ervaringen bij de twee andere orkesten. Ik was zo blij dat het gelukt was. Tegenwoordig zitten mentale en auditietraining in het programma van de Academie. Dat is heel goed.’

Supermooi

‘Mijn eerste concert was Bruckner 8 met Bernard Haitink. Die had ik 2005 ook al met hem uitgevoerd, maar nu het voelde toch anders, als orkestlid. Het is een grote eer om in dit orkest te kunnen spelen. En de Wereldtournee die ik meteen mocht meemaken was supermooi. Bijvoorbeeld de uitvoering van Mahler 2 in Moskou. Ik speelde toen zelf ook lekker, was helemaal in the mood. Het ging zo goed dat ik dacht: ik zou willen dat Mahler in het publiek zat.’

JONGTALENTPROGRAMMA

Het Koninklijk Concertgebouworkest en de Stichting Donateurs hebben in 2013 samen een breed scala aan activiteiten voor de ontwikkeling van jonge talentvolle musici gerealiseerd. Ook wordt geïnvesteerd in de persoonlijke ontwikkeling van de (jonge) musici in het orkest.

Het Willem Mengelberg Fonds en het Bernard Haitink Fonds voor jong talent, twee Fondsen op Naam die door de Stichting Donateurs beheerd worden, reiken jaarlijks studiebeurzen en stimuleringsprijzen uit.

Negen conservatoriumstudenten kregen in 2013 een royale bijdrage in de kosten voor een aanvullende opleiding of cursus in binnen- of buitenland van het Willem Mengelbergfonds, dat daarvoor speciaal in het leven is geroepen.

Ook dit jaar kon wederom een assistent-dirigent met eredirigent Bernard Haitink samenwerken, bekostigd door het fonds dat de naam draagt van de voormalig chef-dirigent van het orkest. Het Bernard Haitink Fonds voor Jong Talent looft tevens jaarlijks een prijs uit aan een van de laureaten van de Academie en stelt een van de beurzen beschikbaar voor de finalisten van het Vriendenkrans Concours.

BIJZONDERE ARTISTIEKE PROJECTEN

Donateurs dragen bij aan de ontwikkeling van de musici uit het orkest en aan nieuw repertoire voor uiteenlopende instrumenten. Maar liefst drie musici uit het Koninklijk Concertgebouworkest brachten in 2013 met hun steun een solo-cd uit:

28 Perry Hoogendijk presenteerde op 5 juli zijn cd Quicksilver met daarop vijf nieuwe composities voor de tuba met verschillende blaasorkesten. Hoogendijk wil met dit nieuwe repertoire onder meer proberen jonge mensen in de blaasmuziekwereld te inspireren 'om verliefd te worden op de Tuba, in dezelfde mate als ik.'

Klarinettist Arno Piters kon met bijdragen van De Salon en de Zwitserse Vriendenvereniging zijn Strings Attached opnemen. In werken van Brahms en Schumann voor piano en klarinet zijn de pianopartijen gearrangeerd voor strijkers. Arno Piters heeft musici van het Koninklijk Concertgebouworkest gevraagd deze partijen voor hun rekening te nemen.

Prix de Salonwinnaar van 2011, Olivier Thiery, presenteerde op de Salonavond van 30 oktober met verve zijn gloednieuwe cd Illuminated Bass met solowerken voor contrabas. Hoe belangrijk dat was voor zijn carrière, kunt u in hoofdstuk 3 lezen.

Musici van het Koninklijk Concertgebouworkest zijn betrokken bij bijzondere concerten, waaraan De stichting Donateurs bijdraagt. De IJ-Salon is zo'n voorbeeld. Onder de artistieke leiding van soloaltviolist Michael Gieler gaat een ensemble uit het orkest op zoek naar samenwerking met andere kunstvormen: toneel of ballet bijvoorbeeld. Een van die IJ-Salonproducties vormde de basis voor een Salonavond in de Kleine Zaal.

Uiteraard maken de AAA-concerten (Actueel, Avontuurlijk, Aangrijpend) ook deel uit van deze bijzondere concerten. Hierbij gaan musici uit het orkest samenwerking aan met andere culturele instellingen. Met Suspense ging het orkest in september op zoek naar de onzichtbare smaakmaker van de film: de filmmuziek.

Dankzij donateurs kon
het digitale tijdschrift
RCO Editions gelanceerd
worden. Duizenden
muziek liefhebbers
overal ter wereld
genoten er al van.

RCO EDITIONS

Chef-dirigent Mariss Jansons komt graag bij u thuis. Om uit te leggen waarom hij bepaalde passages in *Tod und Verklärung* van Richard Strauss zo bijzonder vindt. En waarom die ene noot precies op dat moment zo belangrijk is. Op 18 september lanceerde het Koninklijk Concertgebouworkest RCO Editions, het digitale tijdschrift voor de iPhone en iPad. Het is het jubileumcadeau van donateurs, onder wie ook onze Amerikaanse Vrienden die genereus hebben bijgedragen aan dit cadeau. Vele duizenden muziekliefhebbers uit binnen- en buitenland genoten al van de eerste drie nummers in de eerste drie en een halve maand.

Voor wie wil, komt tijdens het beluisteren van concerten extra informatie beschikbaar, een extra laag dus, die meer inzicht geeft in de muziek en schoonheid meer diepte geeft. Luisteren krijgt er een dimensie bij.

In de trein, de huiskamer, op de achterbank of in het vliegtuig, het Koninklijk Concertgebouworkest staat altijd klaar om u van de mooiste muziek te voorzien. Unieke concerten kunt u meeleven alsof u tussen de musici staat. De achtergronden, historische opnamen, ze komen allemaal beschikbaar voor u en voor volgende generaties. Kinderen kunnen er spelenderwijs in aanraking komen met orkestmuziek en straks kunnen scholen aan de slag met de educatieve app. Slechts één ervaring is mooier: de concertzaal zelf.
www.concertgebouworkest.nl/rco-editions

Chef-dirigent Mariss Jansons bedankt de musici van het orkest, nadat hij tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw is benoemd.

Maestro

Voor alle musici was het Jubileumjaar bijzonder. Maar chef-dirigent Mariss Jansons maakte uitzonderlijke gebeurtenissen mee. In november kwam hij, met 'zijn' Koninklijk Concertgebouworkest, terug in de stad waar hij in 1973 begon als assistent-dirigent: Sint-Petersburg. De maestro kreeg dit jaar opvallende onderscheidingen. En recensies.

'Naast al het andere – rijke strijkers, prachtig koper en nauwkeurig slagwerk – heeft het orkest een van 's werelds beste dirigenten: Mariss Jansons. [...] Hij belichaamt de oude dirigeertraditie waarin de artiest zijn leven wijdt aan het dieper en dieper graven in de muziek, bijschavend en perfectionerend in een zoektocht naar de onbereikbare excellentie.'

Washington Post 14 februari

Na afloop van het concert in Moskou

'[...] onder de legendarische directie van Mariss Jansons. [...] Het is verlichtend om te zien hoe Mariss Jansons dirigeert, samenwerkend met de musici, waarderend en respectvol in plaats van autoritair. Hij geeft aan wat hij wil en vertrouwt de musici het waar te maken en dat doen ze.'

BBC Music Magazine, 25 november

'Met maestro Mariss Jansons te werken is een genot. Er gebeurt veel op het podium in dit stuk en er zitten veel contrasten in, maar zijn gezicht en zijn hart vertellen je precies hoe je in moet zetten. Geen twijfel mogelijk.'

Mezzo-sopraan Olesya Petrova na afloop van haar debuut bij het orkest met het Requiem van Verdi, 27 september

'Routine? Dat zal je bij deze chef-dirigent niet overkomen. Dat is het mooie aan die man. Hij gaat staan op de repetitie en zegt: "Let op. Ik ga rare, onverwachte dingen doen tijdens het concert." Dan kan hij die avond zo maar ergens een seconde eerder inzetten. Zo blijven die concerten spannend, ook voor ons musici. Je denkt toch: wat gaat er nu weer gebeuren? Dat voelen ze in de zaal ook. Er wordt geen bandje afgedraaid, of showtje opgevoerd. Het gebeurt op dat moment. Elk concert is nieuw en fris.'

Slagwerker Herman Rieken bij terugkomst van de Wereldtournee

ONDERSCHIEDINGEN IN 2013

- ◆ 4 juni: de Ernst von Siemens Muziekprijs, de 'Nobelprijs van de muziek'
- ◆ 4 oktober: het Bundesverdienstkreuz uit handen van de Duitse bondspresident Joachim Gauck. Jansons is 'een van de grootste musici uit onze tijd', aldus de verklaring.
- ◆ 1 november: Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. 'Onder zijn bezielende leiding straalt de parel in de kroon van ons Nederlandse muziekleven als nooit tevoren', aldus OC&W-minister Jet Bussemaker.

Donateurs tijdens het Sterrenjubiläum op 10 april

3. DONATEURS IN NEDERLAND

Twee jubileumconcerten, een Jubileum Soirée en mogelijkheden om mee te reizen met het orkest: donateurs konden hun hart ophalen tijdens het jaar waarin het Koninklijk Concertgebouwkorkest zijn 125-jarig jubileum vierde. Donateurs zijn echte muziekliefhebbers. Want donateurs houden van de klank van het orkest en van de combinatie van passie en excellentie. Zij willen meer doen dan alleen applaudisseren na afloop. Achter de schermen kijken, met de musici spreken, een glimp van de inspiratie opvangen.

En zelf een bijdrage leveren. Want donateurs maken het mogelijk dat jonge musici die het orkest binnenkomen en zich geen nieuw instrument kunnen veroorloven, wel de beschikking daarover krijgen. Dat jong talent een kans krijgt op de Academie van het orkest en dat jonge kinderen voor de eerste keer in hun leven betoverd kunnen raken door orkestmuziek.

Ook in dit Jubileumjaar sloot een groot aantal nieuwe donateurs zich aan bij het Gouden Gilde van muziekliefhebbers, bij De Salon, de zakelijke kring van het orkest, en bij de buitenlandse vriendenverenigingen, of stichtten een Fonds op Naam.

Hoewel, in Nederland...

Veel donateurs maakten gebruik van de mogelijkheid met het orkest mee te gaan op Wereldtournee. Onder hen bestuurslid van de Freundeskreis Schweiz Nicole Staartjes die meereisde naar Zuid-Amerika. 'Je ziet wat voor organisatie erachter zit, het transport van mensen en instrumenten, alles loopt gesmeerd. Dat vereist een enorme inspanning van het hele apparaat, vooral van de bodes. Als het concert begint, staat alles klaar.'

33

Het werd een reis vol hoogtepunten: 'De Eerste symfonie van Mahler in het Teatro Colón (Buenos Aires) was prachtig. Het was het laatste concert en dan in zo'n bijzondere zaal. De gangen, de stoelen, alles was chique. Om in zo'n ambiance het orkest te zien en te horen. Als Nederlander ben je trots om het orkest in het buitenland te zien spelen.'

Julie Moulin liet haar nieuwe altfluit horen aan de donateurs tijdens de Jubileum Soirée op 11 september.

Vrolijk

‘Tijdens het openluchtconcert in São Paulo was Mariss Jansons in een vrolijke bui. Tijdens de toegift liet hij het orkest spelen zonder hem. Om te laten zien hoe goed ze waren. En dat ze in het vliegtuig gingen spelen, was een verrassing. De KLM, ook Koninklijk, had veel moeite gedaan, tot in de details. Zelfs op het chocolaatje na het diner stond het logo van het orkest.’

Concert op 3.000 meter hoogte, met onder meer concertmeester Liviu Prunaru

Overall muziek

‘Tijdens de reis maak je de musici in privésfeer mee en je krijgt bijzondere gesprekken. De sfeer in het hotel was heel prettig: in São Paulo hoorden we overall muziek: boven ons, naast ons, trompetten, violen, noem maar op. Tegelijkertijd realiseerde ik me dat zij aan het studeren waren, terwijl wij aan het uitrusten waren van de reis. Ze staan onder hoogspanning tijdens zo’n tournee. Dan was het ook leuk om ze tijdens het afscheidsfeest ontspannen te zien dansen.’

Ovaties

34

Ook de reis naar Sint-Petersburg, de stad waar het allemaal begon voor chef-dirigent Mariss Jansons, en Moskou was voor veel donateurs uit Nederland, België en Zwitserland aanleiding mee te reizen met het orkest. Onder hen de voorzitter van de Belgische Vriendenvereniging, Eric ter Hark: ‘Drie schitterende concerten in Sint Petersburg en Moskou, telkens eindigend in tot twintig minuten durende staande ovaties. De laaiende reacties bevestigen dat het Koninklijk Concertgebouworkest beantwoordt aan een universele vraag naar symfonische muziek van het hoogste niveau.’

De aanwezigheid van donateurs werd door de musici zeer gewaardeerd. Herman Rieken: ‘Als slagwerker heb je tijdens concerten soms even de gelegenheid de zaal in te kijken. In Moskou deed ik dat en ik zag dat er veel donateurs aanwezig waren. Het voelt goed dat er zo veel support vanuit de zaal kwam. Na afloop ben ik ook even de bus ingelopen om dat te zeggen. Dat is belangrijk.’

Het openluchtconcert in São Paulo werd door zo’n achtduizend Brazilianen bezocht en door veel muziekliefhebbers op het Museumplein via een scherm gevolgd.

GOUDEN GILDE

Muziek liefhebbers die het Koninklijk Concertgebouworkest een warm hart toedragen, treden steeds vaker toe tot het Gouden Gilde. Zij ontmoeten elkaar en de musici op speciale concerten en ontvangsten. Deze groep van particuliere schenkers groeide in het Jubileumjaar opnieuw.

Sommige Gouden Gildeleden organiseren bijzondere verjaardagsfeestjes met een bijzondere opbrengst. Bij Annebet Bannier en Albert Meurer kwam deze zomer een kwartet uit het Koninklijk Concertgebouworkest spelen. De gasten was gevraagd om een bijdrage voor de Academie in plaats van cadeaus. ‘Het was een bijzonder hoogtepunt. In januari waren we mee met het orkest naar Wenen en spraken Wouter Steijn van de Stichting Donateurs. Met hem hebben we een plan gemaakt.’

Hoogtepunt

‘Het hele orkest was iets te duur’, vertelt Albert Meurer droog, en Mahler wat lang. Dus het werd een strijkkwartet, dat uit de violisten Sanne Hunfeld en Jane Piper, altviolist Frederik Boits en cellist Fred Edelen bestond. Ze speelden Beethoven opus 18 no 5 en het Amerikaanse strijkkwartet van Dvořák. U heeft inderdaad redenen om jaloers te zijn. Het was buitengewoon mooi, zowel individueel als het samenspel: de bezieling waarmee zij speelden.’

Academie

‘We wilden iets doen voor de Academie, omdat we dat zo’n belangrijk instituut vinden’, legt Annebet Bannier uit. ‘In het voorjaar was ik betrokken bij de organisatie van de audities van nieuwe academisten. Er zijn maar een paar plekken. Als je ziet hoe graag al die kandidaten een positie wilden. Daar komt veel talent voorbij. Daarom hebben we onze gasten gevraagd een bijdrage te geven voor de Academie. En we moeten zeggen: onze gasten hebben zich dapper geweed. Bij de uitnodiging reageerde onze vrienden en familie al enthousiast. Ze vonden het doel geweldig.’

Bijzonder

‘En de muziek ook’, vertelt Albert Meurer. ‘Ook diegenen die iets minder met de muziek hebben dan wij, voelden deze middag juist hoe bijzonder het was.’

Op het feestje van Annebet Bannier en Albert Meurer (links) kwam een ensemble uit het orkest spelen: Sanne Hunfeld, Jane Piper, Frederik Boits en Fred Edelen.

FONDS OP NAAM

Jong talent, een nieuw publiek, een instrument of een instrumentgroep, met een Fonds op Naam kunnen muzikliefhebbers precies vastleggen waaraan hun bijdrage wordt besteed. En zij kunnen zelf betrokken zijn bij de beslissing over de besteding. Ook de naam van het fonds is helemaal aan de oprichter. Een inspirerend voorbeeld, een familienaam, een componist of het doel van het fonds, het kan allemaal.

Wij mochten in 2013 drie nieuwe Fondsen op Naam verwelkomen, waarmee de Stichting Donateurs in totaal 16 met een notariële akte ingestelde en nog enkele op zichzelf staande Fondsen op Naam beheert. Naast enkele anonieme fondsen zijn dit:

Huib Kersten Fonds: kamermuziek en jong talent

Kamermuziekspel bevorderen bij de Academie en het jongtalentprogramma van het Koninklijk Concertgebouworkest ondersteunen, met name muziek van Mozart. Dat is het doel van het Huib Kersten Fonds, in het leven geroepen door Heleen Kersten, ter nagedachtenis aan haar vader. Samen met haar moeder en zus vormt zij de adviesraad van dit fonds.

De Witt Wijnen Fonds: educatieve projecten

Het De Witt Wijnen Fonds ondersteunt vooral educatieve projecten van het Koninklijk Concertgebouworkest.

Irwan Rachman Fonds: jong talent en strijkinstrumenten

‘Zo’n fonds is op zichzelf natuurlijk prachtig, en wat het voor ons écht bijzonder maakt, is de herinnering aan Irwan.’ Het echtpaar Bas Rachman en Maud Kampstra richtten in 2011 een Fonds op Naam op, ter herinnering aan de overleden broer van de heer Rachman. Met het fonds willen zij een bijdrage leveren aan jong talent en de aanschaf van nieuwe strijkinstrumenten voor het orkest. Het concert van de academisten op kasteel Amerongen in het najaar kon plaatsvinden dankzij een royale bijdrage van dit fonds. Ook bekostigden zij met dit fonds de stoel van Saskia Otto in de Academie (zie pag 24, 26). Het fonds is open voor giften van derden.

36

Sjoerd van den Berg Fonds voor nieuw publiek

Voormalig adjunct-directeur PR, Sjoerd van den Berg, wilde de relatie tussen het orkest en nieuw, jong publiek verder versterken. Zijn Fonds op Naam begon als afscheidscadeau bij zijn pensionering bij het Koninklijk Concertgebouworkest.

Willem & Wilhelmina Bouwesfonds: kinderen en klassiek

Al ruim twee jaar biedt het Willem & Wilhelmina Bouwesfonds een platform om het gedachtegoed van Willem & Wilhelmina Bouwes te bewaren en verder uit te dragen: de integratie bevorderen van basisschoolkinderen uit minimahuishoudens door hen kennis te laten maken met klassieke muziek. Op basisscholen en vooral ook na schooltijd worden muzieklessen aangeboden, waarbij (oud) musici uit het Koninklijk Concertgebouworkest een rol kunnen spelen. Kinderen die deelnemen aan Klassiek rondom de Klas en hun ouders worden uitgenodigd om de familieconcerten van het Koninklijk Concertgebouworkest te bezoeken op kosten van dit fonds. In 2013 werd ook een directe bijdrage gedaan aan het project Klassiek rondom de Klas. Het fonds staat open voor giften van andere schenkers die deze doelstelling ondersteunen.

Marion's Kinderfonds

Ter ere van de 80-ste verjaardag van Marion Alberdingk Thijm-Aten zetten haar kinderen Marion's Kinderfonds op. Mede dankzij dit fonds worden de familieconcerten van het Koninklijk Concertgebouworkest mogelijk gemaakt.

Els Mosler Fonds voor koperblazers

Els Mosler is al jaren een groot supporter van het orkest. Zij weet velen te motiveren om, net als zij, te schenken aan het orkest. Samen met haar man heeft zij sinds 2009 dit Fonds op Naam, waarmee zij de koperblazerssectie van het orkest ondersteunen. Haar dochter Nicole Staartjes maakt deel uit van de Raad van Advies. 'Maar het is aan de koperblazers om aan te geven wat ze willen', vertelt Els Mosler. 'Een ander nieuw instrument, een masterclass, een cd, het is allemaal bespreekbaar.' In 2013 werd een bedrag toegekend aan de opname van een cd door de koperblazerssectie.

Een Fonds op Naam kan resulteren in bijzondere concerten. Daarover kan de familie Vlek meepraten. Ter nagedachtenis aan hun overleden zoon en broer richtte de familie Vlek in 2007 het Christiaan Vlek Fonds op, dat de cellogroep van het orkest ondersteunt. Nadat het fonds al een compositie speciaal voor de cellisten mogelijk had gemaakt, volgde op 14 september 2013 een celloavond in het Bethaniënklooster in Amsterdam. Zowel de broers Rutger-Jan en Steven, die in de adviesraad zitten, als vader en moeder Vlek waren actief betrokken bij de organisatie van de avond. Een octet cellisten uit het Koninklijk Concertgebouworkest liet zich van een andere kant zien. 'In het orkest doen we ons best om hetzelfde te klinken. Vanavond hebben we allemaal juist een andere stem', vertelde solocellist Gregor Horsch. De cellisten hadden het duidelijk naar hun zin. 'We hopen dat we dit tot een jaarlijks evenement kunnen maken', aldus Fred Edelen na afloop. We houden u op de hoogte.

foto: Gregor Horsch, Benedikt Enzler, Fred Edelen, Daniël Esser, Yke Viersen, Arthur Oomens, Chris van Balen en Christian Hacker hadden het naar hun zin op het podium van het Bethaniënklooster. Voor de uitvoering van de Bachianas Brasileiras van Villa-Lobos hadden zij zangeres Bernadeta Astari uitgenodigd.

Familie Van Ees-Havenstein

38

Familie Van Ees-Havenstein Fonds voor de toekomst van het orkest

Na de geboorte van hun eerste kind besloten Peter van Ees en Sabine Havenstein een Fonds op Naam op te richten: het Familie Van Ees-Havenstein Fonds. De opbrengst komt volledig ten goede aan het endowmentfonds, voor de toekomst van het Koninklijk Concertgebouworkest.

‘Op het moment dat onze oudste zoon geboren werd,’ vertelt Peter van Ees, ‘hadden we net een oproep van Mariss Jansons gelezen om het orkest financieel te ondersteunen. We dachten: wat is een betere aanleiding dan de geboorte van ons kind. Om dat te vieren hebben we ons Fonds opgericht. We doen het voor morgen. Ik gun mijn beide kinderen de klank van het orkest.’

Jacobson Fonds: educatie

Het Jacobson Fonds is uitsluitend bedoeld voor de educatieve activiteiten van het Koninklijk Concertgebouworkest. Met de naam willen de stichters van dit fonds voorouders in de familie eren die net als zijzelf grote muzikliefhebbers waren. In 2013 besloten de schenkers het fonds specifiek aan te wenden voor de ontwikkeling van RCO Universe, de daarbinnen te ontwikkelen educatieve app en daarbij aansluitende educatieve activiteiten door musici uit het orkest.

Bernard Haitink Fonds voor Jong Talent

In 2006 zag dit fonds het levenslicht, ter gelegenheid van het vijftigjarig jubileum van Bernard Haitink als dirigent van het Koninklijk Concertgebouworkest. Jaarlijks krijgen jonge dirigeertalenten de mogelijkheid om repetities en uitvoeringen van de eredirigent en het Koninklijk Concertgebouworkest bij te wonen. Daarnaast stelt dit Fonds jaarlijks een prijs ter beschikking voor één van de drie finalisten van het Dutch Classical Talent, die dit budget gebruiken tijdens hun finale jaar. Zij geven concerten en investeren verder in hun persoonlijke ontwikkeling. Op basis van de activiteiten en resultaten van dit finale jaar wordt de uiteindelijke winnaar verkozen.

Willem Mengelberg Fonds voor Jong Talent

Het Willem Mengelberg Fonds voor Jong Talent is sinds 2006 ondergebracht bij de Stichting Donateurs. Het fonds biedt conservatoriumstudenten een bijdrage voor een aanvullende opleiding of cursus in binnen- of buitenland. In 2013 honoreerde het fonds negen maal een aanvraag voor zo'n studiebeurs, met een totale waarde van ruim dertienduizend euro. Het aantal gehonoreerde aanvragen was beperkter dan in 2012, waardoor de gemiddelde bijdrage per aanvraag hoger werd.

In 2013 mochten wij de volgende nieuwe Fondsen op Naam verwelkomen:

In memoriam Hester van Kralingen Fonds - Familieconcerten

Ter nagedachtenis aan zijn overleden vrouw richtte Ron van Kralingen het In memoriam Hester van Kralingen Fonds op. 'Met het Fonds kan ik mijn vrouw in liefde eren en tegelijk het orkest ondersteunen. Mijn vrouw wist hoe belangrijk het is voor kinderen om vroeg in aanraking te komen met muziek. Om kinderen met stress, bijvoorbeeld, zich te laten ontspannen met muziek. Niet iedereen krijgt die kans. Het fonds met haar naam gaat familieconcerten mogelijk maken. Dat zou ze graag gewild hebben.

39

Wij hebben onze dochter ook al vroeg meegenomen naar theaters en concertzalen. Zij zit in de Raad van Advies van het fonds. Zo is de volgende generatie ook betrokken.'

Het Pan Fonds

Het Pan Fonds werd opgericht door een anoniem echtpaar. Dit nieuwe fonds heeft als doel het verlenen van steun aan het Koninklijk Concertgebouworkest en meer in het bijzonder lichamelijk gehandicapte jongeren (tot 25 jaar) te inspireren om naar klassieke muziek te luisteren en te motiveren een (aangepast) instrument te bespelen, en dit thema onder de aandacht te brengen van een groter publiek.

Mozartgenootschap

Bestuurslid van het Concertgebouworkest en groot muzikliefhebber Fons van Westerloo nam samen met zijn vrouw Henny het initiatief om een groep vrienden te verenigen om zo een bedrag bijeen te brengen waarmee de ontwikkeling van RCO Editions werd ondersteund, en in het algemeen het contact tussen het orkest en nieuw en jong publiek verder kan worden versterkt. Dit gezelschap doopten zij het Mozartgenootschap. Samen met enkele van deze nieuwe donateurs namen zij deel aan een van de jubileumreizen van het orkest naar Wenen.

De Jubileum Soirée op 11 september

De Salonavond van 3 april

De uitreiking van de Prix de Salon op het kantoor van sponsor Loyens & Loeff op 30 oktober

DE SALON

Twee Salonavonden, de Jubileum Soirée en de mogelijkheid voor bedrijven met het orkest mee te reizen naar alle delen van de wereld, De Salon maakte van het jubileum een actief jaar.

Leden en partners herinneren zich zeker nog de opkomst van zangeres Nora Fischer op de Salonavond van 3 april, van achteruit de Kleine Zaal, terwijl zij Kaddish van Maurice Ravel zong in een bewerking voor zang, saxofoon en piano. Tijdens dit cross-overconcert werd zij begeleid door onder meer violist Marc Daniël van Biemen en contrabassist Rob Dirksen uit het Koninklijk Concertgebouworkest. Het staat Marc Bakker nog helder voor de geest. Hij is bestuurslid van de Stichting Donateurs en binnen dat bestuur verantwoordelijk voor De Salon. 'Deze cross-overavonden zijn altijd bijzonder van karakter. De opmerkelijke combinatie van musici en stijlen vind ik enorm feestelijk en verrassend.'

Artistiek

Totaal anders van karakter was de sfeervolle Salonavond van 30 oktober in de akoestische binnenruimte van het kantoor van sponsor Loyens & Loeff in Amsterdam, waar de Prix de Salon werd uitgereikt aan contrafagottist Simon Van Hoen. Hij kan daarmee een cd met solowerk voor zijn instrument opnemen. 'Er is veel te weinig geschreven voor de contrafagot', aldus de 28-jarige Belg die het verbaasde publiek liet horen welke mogelijkheden zijn instrument heeft. De Salon reikt deze prijs ieder jaar uit aan een jong orkestlid met een bijzonder artistiek idee.

Waar toe een Prix de Salon kan leiden, kwam Olivier Thiery laten horen. De winnaar van 2011 presenteerde zijn cd voor contrabas en nam het publiek mee naar alle uithoeken van zijn instrument. Ondertussen heeft de cd goede recensies gekregen in gerenommeerde tijdschriften, waarmee de orkestmusicus nu ook zijn naam heeft gevestigd als solobassist. De aanwezigen van die avond hebben zijn cd Illuminated Bass meegekregen.

41

Hospitality

Dineren en u laten inspireren. Onder dat motto kent De Salon een excellent hospitality-programma. Salonleden en -partners kunnen hun gasten meenemen naar een concert en voorafgaand dineren in een eigen foyer. Een sfeervolle ontvangst, een kwaliteitsdiner en een speciaal geselecteerd concert van het Koninklijk Concertgebouworkest maken de avond muzikaal en meesterlijk.

Salonraad

De Salon wordt steeds aantrekkelijker voor een diverse groep bedrijven. Daarom is er een Salonraad ingesteld, die meedenkt over de strategie op langere termijn en over de invulling van de activiteiten.

De Salonraad bestaat uit:

Maria van der Sluis, TMF Group
René Kuijten, Life Sciences Partners
Eric Fuchs, Rabobank International
Hans Oerlemans, Waterland Private Equity Investments
Godfried Kinnegim, Allen & Overy
Frank de Bekker, Rabobank International

Nalaten

42

Regelmatig kwamen er muziek liefhebbers langs op het kantoor van de Stichting Donateurs voor een gesprek over de mogelijkheden na te laten aan het orkest. ‘Wij denken graag mee over praktische en juridische oplossingen voor de nalatenschap en schenkingen bij leven’, vertelt Nollie van Berge. Zij was ruim 40 jaar werkzaam in het notariaat, waarvan ruim 28 jaar als notaris en zet haar expertise in als bestuurslid van de Stichting Donateurs. ‘Voor de een leidt dat tot een Fonds op Naam in het testament, voor de ander tot een periodieke schenking met een gunstige aftrekbaarheid van de belasting. Iedere situatie is weer anders. Een gesprek op het kantoor van de Stichting Donateurs is vaak verhelderend. Soms komen mensen nog een keer terug met aanvullende vragen. Daar zijn we altijd voor beschikbaar. Dit zijn zaken die het verdienen om goed geregeld te worden.’

Voor nadere informatie over nalaten aan de Koninklijk Concertgebouworkest kunt u contact opnemen met Wouter Steijn van de Stichting Donateurs: donateurs@concertgebouworkest.nl. Ook op de site vindt u meer informatie: www.concertgebouworkest.nl/steun

‘Een concert bijwonen van dit orkest is altijd een feest. Door het op te nemen in ons testament dragen wij direct bij aan het voortbestaan.’

Hanneke van Parreren en haar partner Paul van der Sterren

*Veel musici van het Koninklijk Concertgebouworkest zijn fervente kamermuzikspelers.
Hier concerteert cellist Benedikt Enzler (rechts) met concertmeester Liviu Prunaru.*

Ton van der Meer, Johan van Maaren en Jan Ummels hebben de instrumenten veilig in Japan gekregen.

Zonder een krasje de wereld over

Dwars door Zuid-Afrika, Zuid-Amerika, Rusland en Australië: na elke reis stonden de instrumenten klaar als de musici ze nodig hadden. Orkestbode Johan van Maaren, verantwoordelijk voor logistiek en transport: 'De sport is van tevoren te bedenken welke knelpunten je tegen kunt komen en die voor te zijn.'

'Na het concert in Rio hadden we één nacht om de instrumenten over te brengen naar Buenos Aires. Het regende keihard. Niet alleen buiten, maar ook binnenin de vrachtwagens! Daar sta je dan midden in de nacht met al die instrumenten.'

Het is slechts een van de probleempjes die Johan van Maaren het afgelopen Jubileumjaar heeft moeten oplossen. Op het kantoor van de orkestbodes blikt hij in een t-shirt van het Sydney Opera House terug op het Jubileumjaar. Via een scherm is de repetitie van het orkest in de Grote Zaal te volgen. Aan de muur hangen foto's van Australië en een wereldkaart met punaises: de steden van de Wereldtournee. Samen met zijn collega's Jan Ummels en Ton van der Meer loodste hij alle instrumenten veilig alle continenten door.

Uitdaging

'Die nieuwe vrachtwagen in Rio kwam uiteindelijk. Het was er maar één, maar we hebben het gered, zij het zonder veel slaap die nacht', glimlacht hij. 'Niet alles kun je voor zijn.'

Maar een aantal dingen wel. Deze Wereldtournee hadden we een speciale uitdaging, vooral in de laatste etappe: we moesten van -20°C naar $+40^{\circ}\text{C}$.'

Dankzij donateurs

Op initiatief van De Gruijter, onze vaste transporteur wereldwijd, zijn we gaan praten met experts uit de vliegindustrie, en gezamenlijk zijn we toen hierop uitgekomen.' Hij laat een foto zien van wat ondertussen "de braadzak" is gaan heten: een hoes van hoog isolerend materiaal om de instrumenten mee in te pakken. 'Dankzij donateurs hebben we de zakken aan kunnen schaffen. Ze werken echt geweldig. De violen gingen in Japan warm de kist in en kwamen precies zo weer uit in Australië. Ook over de vliegtuigpallets zelf hebben we nog isolerende hoezen gedaan. Heel simpel eigenlijk, maar het werkt. En op vliegvelden zetten we de containers met de instrumenten in de koelcel. Die speciale ruimtes hadden labels: Pork, Mango, Pineapple en RCO naast elkaar...

Kijken

Het orkest heeft pauze en trombonist Nico Schippers komt binnenlopen met een defecte demper. Jan Ummels lost het ter plekke op. Met zijn collega Ton van der Meer is hij verantwoordelijk voor de voorbereiding in de zaal. Passen alle instrumenten op de buitenlandse podia bijvoorbeeld? 'Normaal gesproken kunnen we dat op basis van technische

‘Ik realiseerde me opeens: het was gelukt. Alles was heel gebleven’

informatie goed inschatten. Maar over het conservatorium in Moskou waren we niet zo zeker. Met de Pasen zijn we zelf gaan kijken en hebben we gezien dat de opstelling voor Mahler 2 echt niet paste. Toen is er op basis van ons oordeel besloten dat concert naar de Tsjaikovski Zaal te verhuizen.’ Een bezoekje van orkestbodes kan dus grote gevolgen hebben.

Alles aan doen

We doen er alles aan om het transport perfect te laten verlopen. Zo reist er altijd iemand mee met de instrumenten. Dus in het vrachtvliegtuig, op de vrachtwagens en op de boot. Dan ben je er meteen bij als er iets gebeurt.’

Sloppenwijken

‘Tijdens de tour was een van ons vaak vooruit naar de volgende zaal’, vertelt Johan van Maaren. Ik was mee met de instrumenten van Durban naar Johannesburg. Over de weg, dwars door de sloppenwijken. Met al die dure instrumenten. Dat contrast was enorm. Die nacht herinner ik me nog goed.’

Champagne

‘Daarna moesten we in anderhalve dag van Moskou naar Peking. “Kan niet”, zeiden de autoriteiten toen we de chartervlucht moesten boeken. We hebben wel meteen op die vlucht ingekocht. En de diplomatie ingeschakeld. Je moet continu inschatten: gaat het lukken? Het moest lukken, hoe dan ook. Maar het bleef lang onzeker. Toen alle instrumenten uiteindelijk in het vliegtuig lagen, hebben we een kwartiertje later in het hotel de champagne opengetrokken. Toevallig was het ook onze verjaardag..... En dat was nog maar het begin van die laatste etappe. We dachten dat het daarna rustig zou worden, maar dat gebeurde niet.’

Gelukt

‘Toen we in Sydney aankwamen en bij het Opera House onze truck zagen staan, heb ik een traantje weggepinkt. Ik realiseerde me opeens: het was gelukt. Alles was heel gebleven. En dat oranje gekleurde Opera House, het was geweldig.’

Voor het Opera House in Sydney: Johan van Maaren, Wencke Klunder (de Gruijter), Berend ten Wolde (de Gruijter) en Ton van der Meer

Bastrombonist Raymond Munnecom speelt in achter de coulissen van Teatro Colón in Buenos Aires.

4. BUITENLANDSE VRIENDENVERENIGINGEN

De relaties met orkestliefhebbers in het buitenland werden dit jaar verder geïntensiveerd. De vijf buitenlandse vriendenverenigingen van het orkest organiseerden activiteiten rondom concerten van het orkest, of kamermuziekconcerten voor muzikliefhebbers in hun land. Ook ontplooiden zij waardevolle initiatieven die de banden tussen het orkest en jonge, talentvolle musici in hun land verder aanhaalden. En bovenal zorgden de buitenlandse vrienden samen opnieuw voor een groeiende steun aan het orkest.

Voor het eerst in de geschiedenis kwamen de besturen van de vijf vriendenverenigingen samen. Op 3 november vond in Amsterdam deze eerste RCO International Friends Meeting plaats. Zij benutten deze gelegenheid om ervaringen uit te wisselen en ideeën op te doen en gezamenlijk te genieten van het verjaardagsconcert in Het Concertgebouw. De ervaringen waren dermate positief, dat dit waarschijnlijk de start van een jaarlijkse ontmoeting zal worden.

De besturen van de Stichting Donateurs, Freundeskreis Schweiz, Vereniging Vrienden in België, Cercle des Amis en France, American Friends of the Royal Concertgebouw Orchestra en de Dutch Masters Foundation.

DE FRANSE VRIENDENVERENIGING IS ACTIEF BIJ CONCERTEN VAN HET ORKEST

Tijdens de eerste etappe van de Wereldtournee kwam het Koninklijk Concertgebouworkest met chef-dirigent Mariss Jansons meteen al op 2 februari in de Salle Pleyel. Na afloop van het concert organiseerden de Franse Vrienden een ontvangst exclusief voor Vrienden, waarbij ook de musici van het orkest aanwezig waren.

Dat het orkest in Parijs *in residence* is, was goed te merken dit jaar. In juni kwam het orkest met dirigent Gustavo Dudamel onder meer Dvořák's De nieuwe wereld laten horen, nadat een ensemble onder leiding van Mariss Jansons in het Louvre de expositie De l'Allemagne opende. Vrienden en geïnteresseerden waren ook welkom bij een kamermuziekconcert van een ensemble uit het orkest op de residentie bij erevoorzitter en Ambassadeur Ed Kronenburg en zijn vrouw Liliane op 15 oktober. Het jubileumjaar is intensief gevierd met de Franse Vrienden.

Ondertussen grepen de Franse talenten die hun certificaat haalden op de Academie hun kans (zie hoofdstuk 2). Zij werden in het jaar 2012-2013 ondersteund door de Vrienden.

Het bestuur kreeg versterking met secretaris Riëtte Blacquiere, die Inge van Verschuier opvolgde. Het bestond in 2013 uit:

Ina Giscard d'Estaing, *voorzitter*

Riëtte Blacquiere, *secretaris*

Michel Passant, *penningmeester*

DUTCH MASTERS FOUNDATION GROEIT VERDER

Hoewel het orkest tijdens de Wereldtournee Londen niet aandeed, was er veel activiteit in de Engelse hoofdstad. Zoals rond optredens van het Nederlands Dans Theater, tijdens de jaarlijkse zomerborrel bij de Nederlandse Ambassadeur en bij het Annual Diner, dat dit maal in de Wallace collection plaatsvond en waarbij een trio van academisten van het orkest een intiem concert verzorgde. De donatie van de Dutch Masters Foundation was aan het einde van het derde levensjaar een verdubbeling van het jaar ervoor. Deze was opnieuw bestemd voor de Academie. Ook het aantal leden groeide gestaag.

AMERIKAANSE VRIENDEN MAKEN CONCERTEN MOGELIJK

Na een uitverkocht concert in Carnegie Hall in februari werd de na-ontvangst goed bezocht door vele Amerikaanse vrienden, evenals door diverse hoogwaardigheidsbekleders.

Amerikaanse Vrienden hebben in 2013 een nieuwe ontwikkeling ingezet. Zij maakten twee markante concerten mogelijk in Het Concertgebouw in Amsterdam: Der fliegende Holländer op 26 mei en Giuseppe Verdi's *Messa da Requiem* op 27 en 28 September. Deze beide vocale concerten konden plaatsvinden dankzij de bijdragen van Wim Kooyker and Judith-Ann Corrente, en Melvyn Krauss en Irène Krauss-de Groot.

48

Verdi's *Requiem* werd opgedragen aan oud orkestlid Albert de Groot, vader van Irène Krauss-de Groot, en 'aan alle tutti-spelers die dit orkest hebben gemaakt tot wat het is'.

vlnr solisten Terje Stensvold en Anja Kampe en Amerikaanse Vrienden Wim Kooyker, Melvyn Krauss, Irène Krauss-de Groot

CONCERTGEBOUWORKEST

RCO

ROYAL CONCERTGEBOUW ORCHESTRA AMSTERDAM

125

Altviolist Albert de Groot (links) heet Eduard van Beinum (rechts)
welkom op de eerste repetitie na een periode van afwezigheid door ziekte

*'De concerten van het *Messa da requiem* van Verdi zijn opgedragen
aan alle tuttispelers die in de schaduw van de grote namen
het orkest hebben gemaakt tot wat het nu is: het beste orkest ter wereld.'*

– Irène Krauss-de Groot

DE CONCERTEN VAN HET MESSA DA REQUIEM VAN VERDI
ZIJN MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR ENKELE
AMERIKAANSE VRIENDEN VAN HET CONCERTGEBOUWORKEST

ING

KLM

Unilever

GLOBAL PARTNERS 2013 WORLD TOUR
ROYAL CONCERTGEBOUW ORCHESTRA AMSTERDAM

Bastrombonist Raymond van Munnecom maakte deze tekening voor de Amerikaanse Vrienden als dank voor het mogelijk maken van Der fliegende Holländer.

Naadloos

‘Geweldig’, reageerde Judith-Ann Corrente tijdens de na-ontvangst na het Requiem van Verdi. ‘Koor, orkest, solisten, alle drie de elementen vielen naadloos in elkaar. Heel knap. Het stuk is opera-achtig, maar het werd nergens echt een opera. Het bleef de sfeer van een requiem houden.’ Mezzo-sopraan Olesya Petrova genoot van haar allereerste optreden met het Koninklijk Concertgebouworkest. ‘Het klopte allemaal’, vertelde ze. ‘Het orkest ademt met je. Dat voel je meteen.’

RCO Universe

Ook leverden de Amerikaanse Vrienden een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van RCO Editions, het digitale magazine van het Koninklijk Concertgebouworkest. Nu kan iedereen in de Verenigde Staten en daarbuiten het orkest altijd volgen: achtergronden bij concerten bekijken, historisch beeldmateriaal inzien en zich tussen de musici van het orkest wanen. (zie pagina 29).

50

Structuur

Aan het begin van het jaar werd besloten om de formele status van de lokale organisatie van de American Friends te wijzigen. Dit proces werd in december voltooid. Het orkest blijft evenwel de warme banden met haar in Amerika wonende donateurs intensief voortzetten.

Mezzo-sopraan Olesya Petrova (links) en bas Yuri Vorobiev ontmoeten de Amerikaanse Vrienden: rechts Judith-Ann Corrente.

VRIENDENVERENIGING IN BELGIË FACILITEERT SAMENWERKING TUSSEN GROTE INSTELLINGEN

Met twee huisconcerten, waarvan een bij de pas aangetreden voorzitter Eric ter Hark, twee concerten in BOZAR in Brussel, waar het Koninklijk Concertgebouworkest *in residence* is, was 2013 een feestelijk jubileumjaar. Als een van de eerste plaatsen in de Wereldtournee deed het orkest Brussel aan, op 31 januari. De Vrienden grepen dit evenement aan om een bijzondere ontvangst te organiseren, waarbij zij de musici en elkaar weer konden ontmoeten en gezamenlijk na konden genieten. De samenwerking tussen de grote, culturele instellingen kreeg dit jaar goed vorm.

Ook ondersteuning en ontplooiing van Belgisch jong talent blijft een prioriteit van de Belgische Vrienden. De samenwerking tussen de Academie van het orkest met Belgische Muziekkapel Koningin Elisabeth resulteerde in twee memorabele concerten op Kasteel Amerongen en Kasteel Westerlo (zie Hoofdstuk 3).

Mede door deze activiteiten groeide de Vriendenvereniging in 2013. Ook het bestuur breidde uit met, naast voorzitter Eric ter Hark, ook penningmeester Ferdinand Verdonck en contactpersoon Mariëlle Prins.

Het bestuur bestond in 2013 uit:

Eric ter Hark, *voorzitter*

Luc Carbonez, *vice-voorzitter*

Ferdinand Verdonck, *penningmeester*

Jan Raes, *algemeen directeur Koninklijk Concertgebouworkest, algemeen bestuurslid*

Dorian van der Brempt, *directeur Vlaams-Nederlands Huis deBuren, algemeen bestuurslid*

Vincent Corvrint, Marijn Mijnders, Frederik Boits en Fred Edelen repeteren voor het huisconcert.

ZWITSERSE VRIENDENKRING BETREKT STEEDS MEER MENSEN BIJ HET ORKEST

Ieder jaar bezoekt het Koninklijk Concertgebouworkest het Festival in Luzern en ieder jaar weet de Zwitserse Vriendenkring daar een prettig programma voor donateurs en belangstellenden omheen te organiseren. Ontvangsten rond concerten, de mogelijkheid voor leden om een repetitie van het orkest bij te wonen, masterclasses door musici uit het orkest voor Zwitsers jong talent en kamermuziekconcerten zijn de voornaamste ingrediënten voor een inspirerende en succesvolle week. Ook reisde dit voorjaar een 40-tal Zwitserse Vrienden naar Amsterdam voor een cultureel programma met als hoogtepunt een bezoek aan een repetitie en een concert van het Koninklijk Concertgebouworkest.

Nieuwe vrienden

Dit jaar kwam violiste Annebeth Webb een inleiding op het concert houden op de voorontvangst, georganiseerd door de lokale sponsor van de Zwitserse Vriendenkring, Bank J. Safra Sarasin. Althoboïste Miriam Pastor Burgos en contrabassist Dominic Seldis speelden een duet en cellist Fred Edelen gaf een masterclass. Een kwartet van musici uit het orkest kwam een kamermuziekconcert spelen op een aparte bijeenkomst bij een van de leden thuis, waarbij nieuwe jonge leden konden kennismaken met de Freundeskreis. Diverse aanwezigen bij al deze activiteiten besloten om zich aan te sluiten bij de Zwitserse Vrienden en donateur te worden.

Cellist Fred Edelen (links) geeft een masterclass.

52

Bern

Ook het bezoek van een ensemble uit het orkest aan de residentie van de Nederlandse Ambassadeur in Bern in oktober resulteerde in een mooie muzikale avond en de groei van de Zwitserse Vriendenvereniging.

Althobo

Zwitserse vrienden maakten de aanschaf van een nieuwe althobo voor Miriam Pastor Burgos mogelijk: een hobo d'amore (zie ook het interview op pagina 17 en 19).

Het bestuur bestond uit de volgende personen:

Erik Brenninkmeijer, *voorzitter*

Nicole Staartjes-Mosler, *vice-voorzitter*

Carel Cohen Tervaert, *penningmeester, tot mei 2013*

Isabella zu Pappenheim, *penningmeester, vanaf mei 2013*

Charlotte Meuli, *secretaris*

Ron van Kralingen, *tot mei 2013*

Tom Berkhout, *vanaf mei 2013*

Jan Raes, *algemeen lid*

Fidelis Götz, *algemeen lid, vanaf mei 2013*

U kunt de activiteiten van de buitenlandse vriendenverenigingen volgen op:
www.concertgebouworkest.nl/steun/internationaal

5. VERANTWOORDINGSVERKLARING & ORGANISATIE

INTERNE CONTROLE EN TOEZICHT

Het bestuur van de Stichting Donateurs bestaat uit acht personen. Geen van de bestuursleden heeft een dienstverband bij de Stichting Donateurs of ontvangt een financiële vergoeding. Ook zijn aan hen, noch aan de directeur, leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bestuursleden hebben een zittingstermijn van vier jaar en kunnen twee maal herbenoemd worden. Het bestuur hanteert een rooster van aftreden (zie bijlage 2). Het bestuur benoemt zelfstandig nieuwe bestuursleden, met uitzondering van de twee bestuursleden die als afgevaardigden van het bestuur van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest zitting hebben, zoals in de statuten is bepaald.

De Stichting Donateurs hanteert het bestuursmodel waarbij de directeur verantwoordelijk is voor de dagelijkse operatie en rapporteert aan het bestuur. Binnen het bestuur is sprake van een portefeuillevdeling, naast de functies van voorzitter en penningmeester.

Het bestuur van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest vergaderde in 2013 vier keer plenair, te weten in april, juni, september en december. De bestuursvergaderingen kennen een agenda met daarop een aantal vaste onderwerpen, waaronder het wervingsbeleid, financiële resultaten, resultaat uit beleggingen, behandeling van aanvragen tot steun, aankoop van instrumenten en de jaarbegroting. Alle projecten en activiteiten worden jaarlijks begroot en nauwgezet gevolgd.

53

Staf en bestuur van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest zijn direct betrokken bij alle bestedingen vanuit het donateursfonds en betrachten hierbij de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Gedurende het jaar en bij de uitvoering van de diverse projecten en activiteiten vindt voortgangsrapportage en zo nodig (bij)sturing plaats tijdens de bestuursvergaderingen. Evaluatie van projecten en activiteiten maakt deel uit van de bestuursvergaderingen. Ook reflecteert het bestuur op haar eigen handelen en dat van de staf. Tevens voert het bestuur incidenteel onderling overleg als dat gewenst is, bijvoorbeeld over de aankoop van instrumenten en activiteiten van het Gouden Gilde en De Salon. Jaarlijks vindt een ontmoeting plaats tussen de besturen van het Koninklijk Concertgebouworkest en de Stichting Donateurs.

De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest is lid van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI) en hanteert de principes van goed bestuur, zoals vastgelegd in de code Goed Bestuur voor Goede Doelen, ook bekend als de code Wijffels. Deze gedragscode voldoet aan de eisen die door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) worden gesteld. De Stichting ontving in 2003 het CBF-Keur voor Goede Doelen en mocht dit ook in 2013 voeren.

BESTUURSSAMENSTELLING

Het bestuur van de Stichting Donateurs is samengesteld op basis van profielen. Hierbij is onder meer aandacht gegeven aan de behoefte van het bestuur aan specifieke kennis en kunde en relatie tot de (gewenste) doelgroepen.

Bestuurssamenstelling 2013

Alexander van Wassenaer, *voorzitter*

Emile Lens, *penningmeester*

Nollie van Berge

Marc Bakker

Heleen Kersten

Jan Raes (*namens bestuur orkest*)

Jan Wolfs (*namens bestuur orkest*)

Hans Zwarts

Het bestuur van de Stichting Donateurs (vlnr)

Hans Zwarts
Nollie van Berge
Jan Raes
Heleen Kersten
Alexander van Wassenaer
Marc Bakker
Jan Wolfs
Emile Lens

54

Algemeen directeur van het orkest Jan Raes vult één van de twee statutair bepaalde zetels van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest in. In overleg met CBF werden hierover in 2011 enkele aanvullende afspraken gemaakt. Onder meer werd bekrachtigd dat bij besluiten over concrete bestedingen van de Stichting Donateurs aan het orkest, de beide vertegenwoordigers van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest zich onthouden van stemming.

RELEVANTE NEVENFUNCTIES BESTUURSLEDEN

Tijdens het verslagjaar was de heer Jan Wolfs bestuurslid van de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest. De heer Jan Raes was algemeen directeur van het Koninklijk Concertgebouworkest.

STAF

De huidige economische situatie en groter wordende concurrentie op de fondsenwervende markt leiden tot extra fondsenwervende inspanningen van de Stichting Donateurs. Een professioneel werkende organisatie is hierbij cruciaal. Het adequaat en alert initiëren en opvolgen van schenkingsmogelijkheden en verzoeken staat centraal en stelt hoge eisen aan de interne procedures en inzet van de medewerkers. Hieraan is in 2013 doorlopend aandacht gegeven.

De verantwoordelijkheid voor zowel het formuleren van beleidsvoornemens als de uitvoerende taken ligt bij een door het bestuur van de Stichting Donateurs aangestelde directeur, Wouter Steijn.

De directeur geeft leiding aan de afdeling fondsenwerving. Op operationeel niveau vindt wekelijks voortgangsoverleg plaats. Naast reguliere voortgangsrapportages tijdens de bestuursvergaderingen, zorgt hij ieder kwartaal voor een financiële rapportage aan de penningmeester van de Stichting Donateurs. Zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn sinds 2011 vastgelegd in een directiereglement. Op deze functie is daarnaast de Arbeidsvoorwaardenregeling (AR) van het Koninklijk Concertgebouworkest van toepassing.

De directiebeloning is bepaald op basis van de AR en bleef binnen de voor de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) gestelde maxima. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening weergegeven in de toelichting op de staat van baten en lasten.

De financiële administratie van de Stichting Donateurs wordt, onder verantwoordelijkheid van de directeur, grotendeels uitgevoerd door de afdeling financiën van het orkest. PWC treedt op als externe accountant.

Voor wat betreft de procentuele verhouding tussen gemaakte kosten en baten uit eigen fondsenwerving wordt de richtlijn van het CBF gevolgd.

De omvang van de staf in 2013 kwam gemiddeld op 3,71 fte, verdeeld over een voltijd directeur, drie parttime coördinatoren en een medewerker. Dit is bijna een halve fte minder dan in 2012, en is het gevolg van tijdelijke onderbezetting als gevolg van een vacature. Sinds september 2013 is Henriette Henny werkzaam als coördinator relatiebeheer en fondsenwerving. Naast haar rol ten aanzien van particuliere donateurs in Nederland, richt zij zich met name op de buitenlandse vriendengroepen in België en Frankrijk.

Een deel van de capaciteit van de staf wordt ingezet voor het beheer van de instrumentencollectie en betreft daarmee een besteding aan de doelstelling van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest. In de praktijk betekent dit dat ruim de helft van de beschikbare capaciteit als fondsenwervende kosten en algemene beheer- en administratiekosten kan worden aangemerkt.

Samenstelling staf 2013

Wouter Steijn, *directeur*

Hanna Philips, *coördinator fondsenwerving & instrumentenbeheer*

Maurits Musch, *coördinator fondsenwerving*

Henriette Henny, *coördinator fondsenwerving (vanaf 1 september 2013)*

Merel Geerlings, *medewerker fondsenwerving*

De staf van de Stichting Donateurs (vlnr)

Maurits Musch
Wouter Steijn
Hanna Philips
Merel Geerlings
Henriette Henny

INSTRUMENTENCOMMISSIE

Tijdens het hele proces rond de verwerving van een muziekinstrument voor de collectie van de Stichting Donateurs, speelt de instrumentencommissie een belangrijke rol. De aankoop van een muziekinstrument verloopt volgens een vaste procedure. Het vertrekpunt is altijd een aanvraag van een musicus bij de instrumentencommissie. Deze commissie bestaat uit diverse leden van het orkest en wordt voorgezeten door een lid van de directie. Op basis van vergaarde kennis en ervaring en na minstens één luistersessie in de Grote Zaal van Het Concertgebouw, brengt de commissie een advies uit aan de directie van het orkest over de aankoop. Belangrijke afwegingen hierbij zijn de klank van het instrument, de mate waarin het past in de klankcultuur van de betreffende instrumentgroep en het totale orkest, de technische staat van het instrument en de verbinding tussen het instrument en de musicus die het zal gaan bespelen. Bij een positief advies wordt de Stichting Donateurs verzocht het instrument te verwerven. Hiertoe voert de staf van de Stichting Donateurs zelf aanvullend technisch onderzoek uit en wordt het instrument getaxeerd door minimaal twee onafhankelijke experts. Op basis van het advies en het onderzoek neemt het bestuur van de Stichting Donateurs het uiteindelijke besluit om tot aankoop over te gaan.

VRIJWILLIGERS

Hoewel in 2013 met enige regelmaat door vrijwilligers hulp werd geboden, is er geen sprake van een vrijwilligersbeleid om de doelstelling van de stichting te verwezenlijken. Het bestuur van de Stichting Donateurs en de besturen van de vijf buitenlandse steunverenigingen verlenen allen hun steun op vrijwillige, onbezoldigde basis.

56

COMMUNICATIE EN BELANGHEBBENDEN

Het Centraal Bureau fondsenwerving (CBF) wordt conform gestelde voorwaarden voorzien van documentatie die wordt gebruikt voor jaarlijkse toetsing van het CBF-Keur, dat de Stichting Donateurs sinds 2003 mag voeren. De directeur van de stichting werkt regelmatig belangeloos samen met andere culturele instellingen en fondsen om kennis en ervaringen te delen.

Het Koninklijk Concertgebouworkest is direct belanghebbende van de Stichting Donateurs. Daarmee zijn ook de musici van het orkest en alle bezoekers van concerten en activiteiten van het orkest als belanghebbenden aangemerkt.

Informatie over bestedingen en activiteiten vormt de spil van de communicatie. Via brieven, nieuwsbrieven en social media legt de stichting regelmatig contact met haar donateurs. Tijdens de Jubileum Soirée voor leden en partners van De Salon en het Gouden Gilde werden de nieuwste aanwinsten van de instrumentencollectie gepresenteerd. Leden van De Salon ontmoeten elkaar gemiddeld elke twee maanden tijdens bijeenkomsten die muzikaal worden omlijst door musici van het Koninklijk Concertgebouworkest.

KLACHTENPROCEDURE

Conform de eisen van het CBF-Keur kent de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest een formele klachtenprocedure. In het verslagjaar zijn geen klachten ontvangen.

6. MEERJARENBELEID

Als gevolg van het uitblijven van een extra hoofdsponsor en een structurele korting op de subsidie vanuit OCW van 500.000 euro per jaar, heeft het orkest in 2012 de Stichting Donateurs verzocht om gedurende de komende vier jaar een grotere bijdrage te leveren aan enkele specifieke projecten. Het endowment van de Stichting Donateurs wordt niet aangesproken voor deze extra steun. De groei van het vermogen zal worden gerealiseerd uit het directe rendement op de beleggingen en uit de baten boven begroting.

Aan deze extra bijdrage zijn door de Stichting Donateurs enkele voorwaarden verbonden, waaronder een jaarlijks geactualiseerd overzicht van de financiële noden van het orkest.

MUZIEKINSTRUMENTEN

Volgens zowel het bestuur als de directie en de musici van het Koninklijk Concertgebouworkest blijft de behoefte aan muziekinstrumenten van de hoogste kwaliteit onverminderd groot. De doelstellingen blijven daarmee actueel. Voor de eerstvolgende jaren is het hun wens een contrabas voor de solocontrabassist te kunnen aankopen, evenals enkele violen en altviolen. Ook hebben musici vervangingsbehoefte kenbaar gemaakt voor de harpen en de contrafagot. Door instroom van diverse jonge, nieuwe houtblazers zal ook vanuit die groep naar verwachting de vraag naar vervangende instrumenten toenemen.

JONG TALENT

De directie van het Koninklijk Concertgebouworkest heeft van het Jongtalentprogramma een bijzonder aandachtspunt gemaakt en daarvoor de Stichting Donateurs verzocht om juist voor de daarmee samenhangende thema's zoals de Academie van het orkest de benodigde fondsen te blijven werven. De rol van de buitenlandse steungroepen wordt hierbij naar verwachting groter als liaison tussen het orkest en jong talent in de betreffende landen.

57

Het Koninklijk Concertgebouworkest heeft de Stichting Donateurs in 2012 verzocht om vanaf 2013 een viertal jaren extra bij te dragen aan de Academie. Het bestuur heeft hieronder voorwaarden in toegestemd. In de begroting 2014 wordt dit meegenomen.

ENDOWMENT

Het Endowment Fund groeit gestaag. Inmiddels is sprake van een reserve waarmee op korte termijn het hoofd kan worden geboden aan eventuele acute financiële tegenwind bij het orkest. Maar het Endowment Fund is zeker niet voldoende groot om de continuïteit van het orkest te kunnen waarborgen.

De aanhoudende politieke en economische onzekerheid maken het grote belang van het Endowment Fund duidelijk. De Stichting Donateurs blijft zich inzetten om het Endowment Fund verder te laten groeien. Het rendement op het financieel vermogen wordt toegevoegd aan de financiële reserve. Het vigerende beleid om de financiële reserve niet te gebruiken voor financiering van lopende projecten van het orkest blijft daarmee dus gehandhaafd.

WERVINGSSTRATEGIE

De aandacht voor particuliere schenkers zal onverminderd groot blijven. Daarnaast zal een meer nadrukkelijk beroep worden gedaan op vermogensfondsen en zal er aandacht zijn voor specifieke zakelijke groepen. Het gebruik van nieuwe media zal in de toekomst steeds meer deel gaan uitmaken van de communicatiemix, waarbij het persoonlijke contact echter nooit naar de achtergrond mag verdwijnen.

INTERNATIONALE KANSEN

De Stichting Donateurs blijft investeren in internationale relaties, via de diverse buitenlandse steunverenigingen evenals op persoonlijke basis. De vele buitenlandse donateurs zorgen niet alleen voor een materiële bijdrage, maar vervullen ook een veel bredere ambassadeursrol voor het orkest in hun land.

INTERNE ORGANISATIE

De (internationale) fondsenwervende ambitie van de Stichting Donateurs vertaalt zich in een bescheiden groei van de organisatie. Daarbij vraagt de huidige economische situatie en groter wordende concurrentie op de fondsenwervende markt om extra fondsenwervende inspanningen. Juist in deze situatie is het van groot belang steeds weer zorg te dragen voor een hoge kwaliteit van de eigen werkzaamheden.

KOSTENONTWIKKELING

De kosten van de eigen organisatie blijven te allen tijde onder de grens die het CBF hieraan stelt. Dit vereist een strakke kostenbewaking. De Stichting Donateurs acht het haar taak om binnen deze kaders te blijven acteren.

BELEGGINGSBELEID

De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest investeert in muziekinstrumenten van hoge kwaliteit en belegt in kwalitatief hoogwaardige financiële waarden. Het bestuur van de stichting volgt een beleggingsstrategie die is gericht op lange termijn vermogensgroei met een beperkt risico. Daarbij wordt een vaste verdeling aangehouden tussen zakelijke en vastrentende waarden. Gezien de resultaten over de afgelopen periode, 58 kiest de Stichting Donateurs ervoor om haar gedefinieerde beleggingsbeleid te continueren. Het ingezette beleid wordt door het bestuur doorlopend getoetst aan de ontwikkelingen op de financiële markten.

Dit beleid wordt uitgevoerd door een professionele vermogensbeheerder die binnen vastgestelde bandbreedtes opereert voor de allocatie naar zakelijke en vastrentende waarden en liquide middelen.

VOORUITBLIK 2014

Zoals ook valt te lezen in de begroting voor 2014 (zie bijlage), is de verwachting dat de baten uit fondsenwerving in 2014 onder het resultaat van 2013 zullen uitkomen. Dit is onder meer gevolg van het feit dat in het jubileumjaar 2013 extra baten konden worden gegenereerd uit verschillende speciale campagnes.

Het uitgangspunt is voor 2014 is dat het aantal schenkers van zowel het Gouden Gilde als De Salon verder zal groeien. De structurele inkomsten vanuit de verschillende buitenlandse vriendengroepen zullen naar verwachting eveneens toenemen. En baten uit nalatenschappen zal een steeds groter deel gaan uitmaken van de totale baten uit fondsenwerving. Naar verwachting zal in 2014 geen beroep worden gedaan op de reserves.

Voor het werven en onderhouden van toenemende baten uit nalatenschappen, Fondsen op Naam en uit het buitenland wordt voorzien wordt in een beperkte uitbreiding van de fondsenwervende capaciteit.

Sopraan Emily Magee heeft De Vier letzte Lieder van Richard Strauss gezongen, 16 oktober

7. FINANCIËEL FUNDAMENT

De boekwaarde van de eigen instrumentencollectie daalde als gevolg van de jaarlijkse afschrijving met € 54,877, tegenover een beperkt aantal aankopen in dit boekjaar.

Daar staat tegenover dat enkele hoogwaardige muziekinstrumenten werden verworven waardoor het totaal aantal instrumenten in de collectie toenam. Ook konden enkele zeer welluidende en waardevolle instrumenten in bruikleen worden genomen.

Per einde 2013 was de waarde van de muziekinstrumenten in eigendom van de stichting € 4.394.350 die allen in bruikleen zijn gegeven aan leden van het Koninklijk Concertgebouworkest.

Het totaal van de beleggingen en liquide middelen maakte een royale groei door en bedroeg ultimo 2013 € 13.830.401. Er werd in het beleggingsjaar 2013 een positief beleggingsresultaat genoteerd van € 629.036.

Het vermogen van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest bedroeg op 31 december € 17.645.452. Hiervan is een bedrag van € 1.173.685 vastgelegd in zestien Fondsen op Naam. Zowel de reserves als de fondsen staan ter beschikking van de doelstelling van de Stichting.

60 De baten uit eigen fondsenwerving in 2013 zijn zeer goed te noemen; het totale resultaat kwam ruim boven de begroting uit. De ontvangst van een royale nalatenschap droeg hieraan in belangrijke mate bij. Maar ook zonder deze bijzondere extra donatie was het resultaat nog altijd conform begroting geëindigd. Enkele andere verwachte schenkingen, die in de begroting 2013 waren meegenomen, werden niet in 2013 geëffectueerd. Deze zullen naar alle waarschijnlijkheid alsnog in 2014 worden ontvangen. In totaal ontving de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest in 2013 een bedrag van € 2.207.168 aan schenkingen. Dat betreft een resultaat van ruim vierhonderdduizend euro boven budget en behoort tot een van de beste wervingsresultaten in de geschiedenis van de stichting.

De kosten kenden in 2013 een beperkte overschrijding ten opzichte van het budget. Dit is onder meer het gevolg van een extra investering in wervingsactiviteiten en de ontwikkeling van buitenlandse vriendengroepen, waartoe gedurende het boekjaar door het bestuur werd besloten nadat bleek dat de baten uit fondsenwerving het budget ruim zouden overschrijden. Voorts is vanaf 2012 aan het orkest een vast bedrag betaald als vergoeding voor het gebruik van kantoorruimte en faciliteiten.

Door wisseling in personele samenstelling ontstond tijdelijk een lagere gemiddelde bezetting.

Het saldo van vorderingen en kortlopende schulden per eind 2013 bedroeg € - 579.299. Dit is een grote afwijking van het gemiddelde van de afgelopen jaren en betreft voornamelijk een royaal bedrag aan bestedingen c.q. schenkingen in 2013 aan het Koninklijk Concertgebouworkest die na balansdatum werden voldaan.

NORM KOSTEN FONDSENWERVING

Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt als norm voor de kosten van fondsenwerving, als percentage van de baten uit eigen fondsenwerving, een gemiddelde over drie jaar van maximaal 25%. In 2013 bedroegen de kosten als percentage van de baten uit eigen fondsenwerving voor de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest 18%. Het gemiddelde over de afgelopen drie jaar komt daarmee op 17,4%.

Het in 2013 gerealiseerde percentage bleef ruim onder het begrootte percentage van 21,3%, doordat de baten uit fondsenwerving de begroting royaal overstegen en de kosten niet veel hoger uitkwamen dan begroot.

NORM BESTEDING AAN DOELSTELLING

Over 2013 betrof de bestedingsratio 42,7%. Dit betekent dat 42,7% van de totale ontvangen baten uit fondsenwerving in 2013 direct werd besteed aan het doel van de Stichting. In dit percentage zijn echter niet meegenomen de investeringen die door de Stichting Donateurs werd gedaan in 2013 bij de verwerving van hoogwaardige muziekinstrumenten en de toevoeging aan het Endowment Fund van het orkest. Die groei van instrumentencollectie en endowment wordt uiteraard ook tot een primaire doelstelling van de stichting gerekend.

Het bestedingspercentage is lager dan begroot, omdat zowel de baten uit fondsenwerving als het positieve resultaat van de beleggingen ruim boven budget uitkwamen. Een deel van het in 2013 niet besteedde budget zal opnieuw beschikbaar worden gesteld in 2014.

VERMOGENSBEHEER

In 2013 werd het merendeel van het vermogen van de Stichting Donateurs beheerd door ABN Amro Bank, conform het beleggingsbeleid, zoals dat hiervoor is beschreven. Rapportage door de vermogensbeheerder aan het bestuur vond plaats op maandelijkse basis.

Een bedrag van ruim 195.000 euro uit een nalatenschap bevond zich op een deposito-rekening van ING.

Paukenist Marinus Komst tijdens de Wereldtournee in de Verenigde Staten in februari

Chef-dirigent Mariss Jansons geniet in het Sydney Opera House van de repetitie met het orkest.

JAARREKENING 2013

1. BALANS PER 31 DECEMBER

na resultaatbestemming

ACTIVA	2013	2012
1. Materiële vaste activa		
Activa benodigd voor de doelstelling (muziekinstrumenten)	4.394.350	4.449.228
2. Effecten	8.737.698	8.440.597
3. Vorderingen	510.098	498.897
4. Liquide middelen	5.092.703	3.529.687
TOTAAL ACTIVA	18.734.849	16.918.409

PASSIVA	2013	2012
5. Reserves en fondsen		
<i>reserves</i>		
Stichtingskapitaal	23	23
Reserve als bron van inkomsten	12.077.394	11.020.886
Reserve financiering activa doelstelling (muziekinstrumenten)	4.394.350	4.449.228
	16.471.767	15.470.137
<i>fondsen</i>		
Bestemmingsfondsen op naam	1.173.685	986.585
	17.645.452	16.456.723

6. Kortlopende schulden		
Crediteuren	21.870	40.251
RC Koninklijk Concertgebouworkest	1.065.527	416.435
Vooruitontvangen gelden	2.000	5.000
	1.089.397	461.686
TOTAAL PASSIVA	18.734.849	16.918.409

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

FONDSENWERVING	rekening 2013	begroting 2013	rekening 2012
1. Baten uit eigen fondsenwerving			
Donaties, giften en schenkingen	1.614.847	1.446.550	1.238.274
Legaten	10.000	25.000	25.000
Nalatenschappen	425.571	20.000	288.584
De Salon	156.750	145.000	178.000
	2.207.168	1.636.550	1.729.858
2. Rentebaten en baten uit beleggingen	629.036	150.000	949.527
3. Overige baten	60.000	0	71.394
SOM DER BATEN	2.896.204	1.786.550	2.750.779

LASTEN			
4. Besteed aan doelstelling			
Steun aan Stichting Koninklijk Concertgebouworkest	1.056.661	1.135.000	392.879
Ondersteuning (voormalig) personeelsleden Stichting Koninklijk Concertgebouworkest	5.700	8.500	23.108
Uitvoeringskosten besteed aan doelstelling	174.724	173.150	165.410
Totaal bestedingen	1.237.085	1.316.650	581.397
5. Wervingskosten			
<i>Kosten eigen fondsenwerving:</i>			
(In)directe verwervingskosten	225.041	191.500	174.040
Uitvoeringskosten	172.280	157.650	174.820
	397.321	349.150	348.860
Kosten van beleggingen	35.416	35.000	35.643
6. Kosten beheer en administratie	37.651	33.700	35.220
SOM DER LASTEN	1.707.473	1.734.500	1.001.120

RESULTAAT	1.188.731	52.050	1.749.658

Overschot is toegevoegd/onttrokken aan:			
Vrij besteedbaar vermogen (<i>restant winstverdeling</i>)	1.056.508	pm	1.711.760
<i>Vastgelegd vermogen:</i>			
Fonds activa doelstelling	-54.877	pm	-94.707
Fonds op naam	187.100	pm	132.605
	1.188.731	0	1.749.658

OPBOUW RATIO'S	3-jaars gemiddelde	rekening 2013	begroting 2013	rekening 2012	rekening 2011
Kosten fondsenwerving* als percentage van baten uit eigen fondsenwerving	17,4%	18,0%	21,3%	20,2%	14,1%
Bestedingsratio	29,6%	42,7%	73,7%	21,1%	25,0%
Percentage beheer en administratie	3,4%	2,2%	1,9%	3,5%	4,4%
Kosten fondsenwerving totaal als percentage van de totale baten	14,9%	14,9%	21,5%	14,0%	15,7%
Bestedingsdeel van de totale lasten	63,1%	72,0%	76,0%	58,0%	59,0%

* Volgens CBF richtlijn geldt een maximum 3-jaars gemiddelde van 25%

3. KASSTROOMOVERZICHT

KASSTROOMOVERZICHT	*) 1.000 euro	2013	2012
1. Kasstroom uit operationele activiteiten			
Exploitatieresultaat			
Som der baten		2.896	2.751
Som der lasten		1.707	1.001
Exploitatiesaldo		1.189	1.750
Ongerealiseerde koersresultaat effecten		0	-/- 0
		1.189	1.750
Bij:			
Mutatie voorzieningen		0	2
Afschrijving materiële vaste activa		72	67
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten		1.261	1.819
Mutatie vorderingen		-11	-328
Mutatie kortlopende schulden		628	393
Mutatie effecten		-297	-1.185
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		1.580	699
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa		20	387
Desinvesteringen in materiële vaste activa		-3	-413
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		17	-/- -27
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN 1-/-2-/-3		1.563	725
Liquide middelen einde boekjaar		5.093	3.530
Liquide middelen begin boekjaar		3.530	2.805
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		1.563	725

4. ALGEMENE TOELICHTING

ACTIVITEITEN

De stichting stelt zich ten doel steun te verlenen aan de ‘Stichting Koninklijk Concertgebouworkest (hierna KCO) en/of aan de leden van dit orkest, alles in de ruimste zin des woords’.

TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangst en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

SCHATTINGEN

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

RICHTLIJN VERSLAGGEVING FONDSENWERVENDE INSTELLINGEN

66 De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest draagt het CBF-KEUR sinds 2003. Dit is een keurmerk dat door de Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving wordt verleend aan fondsenwervende instellingen die voldoen aan de gestelde eisen vastgelegd in het Reglement CBF-Keur. Het financieel jaarverslag is ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen die is gepubliceerd door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en de besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. Deze inrichting is tevens één van de voorwaarden voor het verkrijgen van het CBF-Keur. Vastgesteld moet worden dat deze stringente verslaglegging voor een vermogensfonds evenwel op een aantal punten onduidelijkheden oproept. In de verschillende toelichtingen is geprobeerd de gewenste helderheid te scheppen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN DE ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest is gevestigd op de Jacob Obrechtstraat 51 te Amsterdam. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van RJ 650 Fondsenwervende Instellingen en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

Met betrekking tot de waardering van de muziekinstrumenten wordt onderscheid gemaakt tussen strijkinstrumenten, blaasinstrumenten en overige instrumenten. De strijkinstrumenten worden gewaardeerd tegen de aankoopwaarde, respectievelijk verkrijgingsprijs bij schenking. Over de strijkinstrumenten wordt niet afgeschreven. De blaasinstrumenten en de overige instrumenten worden gewaardeerd tegen aankoopwaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.

De materiële vaste activa worden per balansdatum beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen. Eventuele waardeverminderingen worden direct ten laste gebracht van het resultaat.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Alle effecten zijn opgenomen in de handelsportefeuille. De portefeuille wordt gewaardeerd tegen actuele waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten.

Transactiekosten die toe te rekenen zijn aan effecten worden rechtstreeks verantwoord in de staat der baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

67

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves en fondsen

Reserves en fondsen bestaan uit stichtingskapitaal, een reservering als bron van inkomsten, een reserve voor financiering activa en bestemmingfondsen op naam. De reserve als bron van inkomsten heeft het karakter van een algemene reserve. De reservering financiering activa betreft vermogen dat is vastgelegd in activa die worden aangewend voor de bedrijfsvoering (muziekinstrumenten).

Lang- en kortlopende schulden

Kortlopende schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De Stichting heeft geen schulden langer dan een jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Begroting

Overeenkomstig de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen is in het financieel jaarverslag naast de vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar de begroting van het verslagjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Deze begroting is door het bestuur van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest goedgekeurd.

Baten

De opbrengsten bestaan uit ontvangen donaties, giften, schenkingen, legaten, nalatenschappen en het resultaat van beleggingen in het verslagjaar, alsmede alle overige aan enig boekjaar toe te rekenen baten. De overige baten betreffen de verhuur van instrumenten aan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest; de opbrengst is ruim voldoende om de kosten van verzekering en onderhoud te dekken. De toegezegde periodieke uitkeringen worden als baten verantwoord in het jaar van ontvangst. Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Dividenden

Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde effecten worden verantwoord zodra het recht hierop is verkregen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten.

Lasten

De lasten betreffen de op het jaar betrekking hebbende kosten en worden onderverdeeld naar de volgende drie categorieën:

68

- ◆ wervingskosten
- ◆ besteed aan doelstelling
- ◆ kosten beheer en administratie

Kantoor- en personeelskosten worden middels een verdeelsleutel op basis van de uren besteding van het personeel toegewezen aan de categorieën. 45% wordt toegerekend aan wervingskosten, 45% aan lasten besteed aan de doelstelling en de overige 10% aan beheer- en administratielasten.

Afschrijvingen

Afschrijvingen op materiële vast activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde en op basis van de verwachte economische levensduur.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De Stichting heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Bedrijfsmiddelen ten behoeve van de bedrijfsvoering

Door de Stichting worden de hoogwaardige instrumenten verhuurd aan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest.

Het verloop van de bedrijfsmiddelen ten behoeve van de bedrijfsvoering is als volgt:

MATERIËLE VASTE ACTIVA				
	strijk- instrumenten	blaas- instrumenten	overige instrumenten	totaal
Stand per 1 januari 2013				
Aanschafwaarde	4.242.675	454.342	284.683	4.981.700
Cumulatieve afschrijvingen	0	-312.425	-220.048	-532.473
	4.242.675	141.917	64.635	4.449.227
Mutaties 2013				
Investeringen	3.357	16.524	0	19.881
Desinvesteringen	aanschafwaarde	0	-2.893	-2.893
	cum. afschrijving	0	0	0
Afschrijvingen	0	-46.072	-25.793	-71.865
	3.357	-32.441	-25.793	-54.877
Stand per 31 december 2013				
Aanschafwaarde	4.246.032	467.973	284.683	4.998.688
Cumulatieve afschrijvingen	0	-358.497	-245.841	-604.338
BOEKWAARDE	4.246.032	109.476	38.842	4.394.350
Afschrijvingspercentages	0%	10%	10%	

De afschrijvingen van de blaas- en overige instrumenten worden naar tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikneming berekend.

2. Effecten

De samenstelling van de effectenportefeuille is als volgt:

	beurswaarde ultimo 2013	beurswaarde ultimo 2012
Portefeuille ABN AMRO	8.737.698	8.440.597
TOTAAL	8.737.698	8.440.597

De effecten zijn voor rekening en risico van de Stichting in beheer gegeven aan ABN Amro bank en staan ter vrije beschikking van de Stichting.

VLOTTENDE ACTIVA

3. Vorderingen

Deze post is als volgt samengesteld:

	31 december 2013	31 december 2012
Rente	16.278	45.047
Belasting	90.554	83.024
Debiteuren	41.599	27.143
Overige vorderingen	361.667	343.683
TOTAAL	510.098	498.897

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

4. Liquide middelen

Dit betreft de direct opeisbare gelden bij bankinstellingen, de rekeningcourant-saldi en deposito's. Het totaal aan liquide middelen op 31 december 2013 bedraagt € 5.092.703.

5. Reserves en fondsen

De mutaties in reserves en fondsen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

MUTATIES IN RESERVES EN FONDSEN			
	1 januari 2013	exploitatiesaldo	31 december 2013
Reserves			
Stichtingskapitaal	23	0	23
Reserve als bron van inkomsten	11.020.886	1.056.508	12.077.394
Reserve financiering activa doelstelling	4.449.228	-54.877	4.394.351
	15.470.137	1.001.631	16.471.768
Fondsen			
Bestemmingsfondsen op naam	986.585	187.100	1.173.685
TOTAAL	16.456.722	1.188.731	17.645.453

Reserve financiering activa doelstelling

Het vermogen dat is vastgelegd in het kader van de doelstelling betreft de activa ten behoeve van de doelstelling, bestaande uit instrumenten.

Om de continuïteit in de steunverlening aan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest te kunnen waarborgen is gekozen voor de opbouw van een vermogensfonds. Het opbouwen van deze reserve is een hoofdactiviteit van de Stichting Donateurs: met het rendement van dit vermogen kunnen concrete projecten gefinancierd worden. Het verworven vermogen blijft, ook op de lange termijn, in stand door te investeren in instrumenten, die passen bij de unieke klankkeur van het Koninklijk Concertgebouworkest en te beleggen in hoogwaardige financiële waarden. Vervolgens kan met het rendement van het besteedbaar vermogen jaarlijks een aantal concrete projecten worden gefinancierd.

SPECIFICATIE / VERLOOP BESTEMMINGSFONDSEN OP NAAM				
	1 januari 2013	toevoeging boekjaar	onttrekking boekjaar	31 december 2013
N.n. / bestemd voor educatieve activiteiten	80.378	5.000	0	85.378
N.n. / bestemd voor educatieve activiteiten	60.000	0	4.000 *	56.000
Bernard Haitink Fonds voor jong talent	171.592	0	0	171.592
Willem Mengelberg Fonds	280.000	0	0	280.000
Christiaan Vlek Fonds	94.605	2.100	0	96.705
Van Ees-Havenstein Fonds	50.500	0	0	50.500
Jacobson Fonds	44.400	12.000	14.000 **	42.400
Els Mosler Fonds	43.110	10.000	0	53.110
Willem & Wilhelmina Bouwes Fonds	35.000	10.000	0	45.000
Irwan Rachman Fonds	52.000	16.000	0	68.000
Für Elise Fonds	50.000	0	0	50.000
Huib Kersten Fonds	15.000	15.000	0	30.000
Witt Wijnen Fonds	10.000	10.000	0	20.000
In Memoriam Hester van Kralingen Fonds	0	50.000	0	50.000
Pan Fonds	0	50.000	0	50.000
Fonds in oprichting - n.n.	0	25.000	0	25.000
TOTAAL	986.585	205.100	18.000	1.173.685

* Vrijval 4% per jaar, ingangsdatum fonds 2003.

** Vrijval 4% per jaar, ingangsdatum fonds 2008 - vrijval vanaf 2009.

6. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden zijn crediteuren, rekening courantverhouding met het Koninklijk Concertgebouworkest en vooruitontvangen gelden. De rekening courantverhouding met het KCO betreft in rekening gebrachte salariskosten, doorbelaste overige kosten, zoals huur, gecorrigeerd met verschuldigde schenkingen en huur instrumenten in 2013.

Deze post is als volgt samengesteld:

	31 december 2013	31 december 2012
Crediteuren	21.870	40.251
Rekening courant Koninklijk Concertgebouworkest	1.065.527	416.435
Vooruitontvangen gelden	2.000	5.000
TOTAAL	1.089.397	461.686

6. TOELICHTING OP STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. Baten uit eigen fondsenwerving

De totale baten uit eigen fondsenwerving bedraagt € 2.207.168. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: donaties, giften en schenkingen € 1.771.597, legaten € 10.000 en nalatenschappen € 425.571.

Tot en met 2013 is voor € 21.582.468 aan giften ontvangen en toezeggingen gekregen.

Daarvan was ultimo 2013 een bedrag van € 20.003.233 ontvangen.

Het nog te ontvangen bedrag van € 1.579.236 is hieronder gespecificeerd.

BATEN UIT EIGEN FONDSSENWERVING	
jaar	bedrag
1993 t/m 2012	17.796.064
ontvangen in het boekjaar 2013	2.207.168
ontvangen tot en met jaar 2013	20.003.232
nog te ontvangen (voornamelijk lijfrentes):	
2013 achterstallig	89.836
2014	523.000
2015	399.500
2016	304.900
2017	132.800
latere jaren	33.700
	21.486.968
De Salon nog te ontvangen:	
2013 achterstallig 25.450	pm
Dit bedrag is opgenomen onder de post vorderingen en wordt verantwoord bij de ontvangen bedragen in het boekjaar 2013.	
2014	80.500
2015 en latere jaren	15.000
TOTAAL	21.582.468

72

FONDSSEN OP NAAM (onderdeel van het saldo ontvangen tot en met jaar 2013)	
Tot en met 2013 zijn zestien afzonderlijke fondsen op naam opgericht, te weten:	
N.n. / bestemd voor educatieve activiteiten	85.378
N.n. / bestemd voor educatieve activiteiten	56.000
Bernard Haitink Fonds voor jong talent	171.592
Willem Mengelberg Fonds	280.000
Christiaan Vlek Fonds	96.705
Van Ees-Havenstein Fonds	50.500
Jacobson Fonds	42.400
Els Mosler Fonds	53.110
Willem & Wilhelmina Bouwes Fonds	45.000
Irwan Rachman Fonds	68.000
Für Elise Fonds	50.000
Huib Kersten Fonds	30.000
Witt Wijnen Fonds	20.000
In Memoriam Hester van Kralingen Fonds	50.000
Pan Fonds	50.000
Fonds in oprichting - n.n.	25.000
TOTAAL	1.173.685

Dit bedrag wordt separaat verantwoord op de balans als bestemmingsfonds onder het vastgelegd vermogen.

2. Rentebaten en baten uit beleggingen

De opbrengst beleggingen bestaat uit:

RESULTAAT BELEGGINGEN			
Effectenportefeuille	2013	begroting 2013	2012
Valutatransacties			
Inkomsten effectenportefeuille	0	0	613
Rente liquide middelen (bank, giro en depositierekening)	582.927	150.000	188.433
Koersresultaat effecten	46.109	0	43.661
	0	0	716.820
TOTAAL	629.036	150.000	949.527

De met de beleggingen samenhangende kosten bedroegen in 2013 € 35.416.

Dit is een afname van € 227 ten opzichte van 2012.

3. Overige baten

OVERIGE BATEN			
	2013	begroting 2013	2012
Opbrengst verhuur instrumenten	60.000	0	71.394
TOTAAL OVERIGE BATEN	60.000	0	71.394

4. Besteed aan doelstelling

BESTEED AAN DOELSTELLING			
	2013	begroting 2013	2012
Steun aan St. Kon. Concertgebouworkest			
Afschrijving instrumenten	71.865	75.000	68.105
Premie verzekeringen instrumenten	62.420	5.000	10.550
Onderhoud instrumenten	56.734	40.000	54.613
Ontwikkeling musici / De Orkestacademie	135.180	135.000	59.326
Uitkeringen Willem Mengelberg Fonds	13.129	14.000	13.334
Uitkeringen Bernard Haitink Fonds	6.768	12.500	7.672
Uitkeringen Christiaan Vlek Fonds	3.468	8.000	0
Uitkeringen Jacobson Fonds	0	10.000	0
Uitkeringen Mosler Fonds	7.500	20.000	0
Uitkeringen Bouwes Fonds	650	2.000	2.913
<i>Bestedingen overig</i>			
Familieconcerten, educatieve en artistieke projecten	448.947	563.500	176.366
RCO Universe	250.000	250.000	0
	1.056.661	1.135.000	392.879
Ondersteuning (voormalig) personeelsleden KCO			
Kerstgeschenk gepensioneerden/representatie	5.700	5.500	5.975
Bijdrage personeelsfeest	0	0	5.000
Bijdrage huur muziekinstrumenten (derden, waaronder NMF)	0	3.000	12.133
	5.700	8.500	23.108
TOTAAL STEUN/ONDERSTEUNING DOELSTELLING	1.062.361	1.143.500	415.987
Uitvoeringskosten besteed aan doelstelling	174.724	173.150	165.410
TOTAAL BESTEED AAN DOELSTELLING	1.237.085	1.316.650	581.397

5. Wervingskosten

WERVINGSKOSTEN			
		begroting	
	2013	2013	2012
(In)directe verwervingskosten			
Bijeenkomsten/werving particulieren	121.004	120.000	105.182
Bijeenkomsten/werving De Salon	27.570	40.000	40.569
Wervingskosten Buitenlandse Vrienden	63.158	25.000	19.532
Publiciteit	13.309	6.500	8.757
	225.041	191.500	174.040
Uitvoeringskosten (zie tabel I / kolom 2)	172.280	157.650	174.820
TOTAAL KOSTEN EIGEN FONDSENWERVING	397.321	349.150	348.860
Kosten van beleggingen	35.416	35.000	35.643
TOTAAL WERVINGSKOSTEN	432.737	384.150	384.503

6. Kosten beheer en administratiedoelstelling

(zie tabel I / kolom 3) **37.651** **33.700** **35.220**

TABEL I Lasten verdeling en toerekening aan de doelstelling

	doelstelling steun aan KCO	fondsen- werving	beheer en admin.	totaal 2013	begroting 2013	totaal 2012
Steun aan St. KCO	1.056.661			1.056.661	1.135.000	392.879
Ondersteuning (voormalig personeelsleden KCO)	5.700			5.700	8.500	23.108
Bijeenkomsten/ werving particulieren		121.004		121.004	120.000	105.182
Bijeenkomsten/werving de Salon		27.570		27.570	40.000	40.569
Wervingskosten Buitenlandse Vrienden		63.158		63.158	25.000	19.532
Publiciteit		13.309		13.309	6.500	8.757
Kosten beleggingen		35.416		35.416	35.000	35.643
Uitvoeringskosten						
<i>Salaris/sociale lasten</i>	106.087	106.087	23.575 *	235.749	240.000	237.462
<i>Pensioenlasten</i>	13.154	13.154	2.923 *	29.232	30.000	29.599
<i>Overige personeelskosten</i>	8.130	8.130	1.807 *	18.067	12.000	10.359
<i>Kantoorkosten</i>	42.059	42.059	9.346 *	93.464	55.000	74.788
<i>Bestuur/afd. e.d.</i>	0	547	0	547	1.000	1.490
<i>Databeheer</i>	3.319	0	0	3.319	20.000	2.988
Overige algemene kosten:						
<i>Bankkosten</i>	1.975	0	0	1.975	1.500	3.928
<i>Notariskosten</i>	0	2.303	0	2.303	5.000	14.836
TOTAAL	1.237.085	432.737	37.651	1.707.474	1.734.500	1.001.120

* Van de salariskosten en kantoorkosten is 45% bestemd voor het beheer van de collectie muziekinstrumenten, 45% is besteed aan fondsenwerving en 10% is besteed aan algemene beheer- en administratiekosten.

PERSONEEL			
	rekening	begroting	rekening
	2013	2013	2012
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE	3,71	4,0	4,2
Totaal bezoldiging bestuurders en toezichthouders	0	0	0
Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders	0	0	0

BELONING DIRECTEUR			
		2013	2012
Dienstverband:			
aard (looptijd)	onbepaald		
uren	36,25		
part-time percentage	100		
periode	01/01-31/12		
<i>Beloning</i>			
brutoloon	65.220		
vakantiegeld	5.138		
eindejaarsuitkering	2.000		
variabel jaarinkomen	740	73.098	
SV-lasten (werkgeversdeel)	6.926		
Belastbare vergoedingen	0		
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	11.578		
TOTAAL	91.602		87.133

75

OVERIGE GEGEVENS

Het exploitatieresultaat bedraagt € 1.188.731 en de bestemming van dit resultaat is als volgt:

Besteedbaar vermogen	
Reserve als bron van inkomsten	1.056.508
Vastgelegd vermogen	
Fonds activa doelstelling	-54.877
Fonds op Naam	187.100
TOTAAL	1.188.731

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

76

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,
1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving.

Mededeling betreffende het bestuursverslag

Wij hebben het bestuursverslag gelezen teneinde van materieel belang zijnde inconsistenties, indien aanwezig, met de gecontroleerde jaarrekening te onderkennen. Op basis van het doorlezen van het bestuursverslag vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de informatie in de jaarrekening en dat het bestuursverslag alle informatie bevat die vereist is volgens Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd op de informatie in het bestuursverslag.

Amsterdam, 18 maart 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. W. Poot RA

Bijlage 1

BEGROTING 2014

BEGROTING	2013	<i>realisatie 2013</i>	2014
FONDSENWERVING			
Baten uit eigen fondsenwerving			
Donaties, giften en schenkingen	1.446.550	1.614.847	1.211.000
Legaten	25.000	10.000	375.000
Nalatenschappen	20.000	425.571	20.000
De Salon	145.000	156.750	170.000
Overige baten	0	0	0
	1.636.550	2.207.168	1.776.000
Rentebaten en baten uit beleggingen			
Rente, dividenden en koersresultaten	150.000	629.036	150.000
Overige baten			
opbrengst verhuur instrumenten	0	60.000	60.000
Som der baten	1.786.550	2.896.204	1.986.000
LASTEN			
Besteed aan doelstelling			
Steun aan St. Koninklijk Concertgebouworkest	1.135.000	1.056.661	997.000
Ondersteuning (voormalig) personeelsleden			
Stichting Koninklijk Concertgebouworkest	8.500	5.700	13.500
Uitvoeringskosten besteed aan doelstelling	173.150	174.724	192.050
	1.316.650	1.237.085	1.202.550
Wervingskosten	21,3%	18,0%	21,6%
<i>Kosten eigen fondsenwerving</i>			
(In)directe verwervingskosten	191.500	225.041	205.000
Uitvoeringskosten	157.650	172.280	179.050
	349.150	397.321	384.050
Kosten van beleggingen	35.000	35.416	35.000
Kosten beheer en administratie	33.700	37.651	37.900
Som der lasten	1.734.500	1.707.474	1.659.500
RESULTAAT	52.050	1.188.731	326.500
OVERSCHOT IS TOEGEVOEGD/ONTTROKKEN AAN: 2013			
		<i>realisatie 2013</i>	2014
Vrij besteedbaar vermogen	pm	1.056.508	pm
<i>Vastgelegd vermogen:</i>			
Fonds activa doelstelling	pm	-54.877	pm
Fonds op naam	pm	187.100	pm
TOTAAL	0	1.188.731	0

SPECIFICATIE BEGROTING	2013 realisatie 2013	2014	
Donaties, giften en schenkingen			
Gouden Gilde: Lijfrentes	454.300	402.743	380.000
Gouden Gilde: Eénmalige giften	20.250	133.925	6.500
Particuliere fondsen	87.000	222.700	180.100
Vereniging Vrienden	110.000	90.000	55.000
Donaties t.b.v. Academie (geen fonds)	22.000	71.500	12.000
Donaties t.b.v. B.H.F.	3.000	3.000	3.000
Diversen (t.b.v. instrumenten e.d.)	750.000	690.980	574.400
	1.446.550	1.614.848	1.211.000

Steun aan Stichting Koninklijk Concertgebouworkest			
Afschrijving instrumenten	75.000	71.865	75.000
Premie verzekeringen instrumenten	5.000	62.420	65.000
Onderhoud instrumenten	40.000	56.734	50.000
Ontwikkeling musici / De Academie	135.000	135.180	135.000
Uitkeringen Willem Mengelberg Fonds	14.000	13.129	14.000
Uitkeringen Bernard Haitink Fonds	12.500	6.768	12.500
Uitkeringen Christiaan Vlek Fonds	8.000	3.468	8.000
Uitkeringen Jacobson Fonds	10.000	0	10.000
Uitkeringen Els Mosler Fonds	20.000	7.500	20.000
Uitkeringen Willem en Wilhelmina Bouwes Fonds	2.000	650	4.000
Bestedingen overig:			
Familieconcerten, educatieve en artistieke projecten	563.500	448.947	353.500
RCO Universe	250.000	250.000	250.000
	1.135.000	1.056.661	997.000

Ondersteuning (voormalig) personeelsleden KCO			
Kerstgeschenk gepensioneerden/representatie	5.500	5.700	5.500
Bijdrage personeelsfeest	0	0	5.000
Bijdrage huur muziekinstrumenten (derden, waaronder NMF)	3.000	0	3.000
	8.500	5.700	13.500
Uitvoeringskosten besteed aan doelstelling	173.150	174.724	192.050
TOTAAL BESTEED AAN DOELSTELLING	1.316.650	1.237.085	1.202.550

SPECIFICATIE UITVOERINGSKOSTEN EN SALARISKOSTEN BEHEER MUZIEKINSTRUMENTEN			
Begroting 2013	doelstelling	fondsen-	beheer en
Verdeling uitvoeringskosten naar bestemming	steun KCO	werving	administratie
Salaris/sociale lasten	108.000	108.000	24.000
Pensioenlasten	13.500	13.500	3.000
Overige personeelskosten	5.400	5.400	1.200
Reis-/verblijfkosten	0	0	0
Huisvestingskosten			
Kantoorkosten	24.750	24.750	5.500
Bestuur/afd. e.d.	0	1.000	0
Databeheer	20.000	0	0
Overige algemene kosten			
Bankkosten (excl. kosten van beleggingen)	1.500	0	0
Notariskosten	0	5.000	0
	173.150	157.650	33.700

SPECIFICATIE UITVOERINGSKOSTEN EN SALARISKOSTEN BEHEER MUZIEKINSTRUMENTEN

Realisatie 2013	doelstelling	fondsen-	beheer en
Verdeling uitvoeringskosten naar bestemming	steun KCO	werving	administratie
Salaris/sociale lasten	106.087	106.087	23.575
Pensioenlasten	13.154	13.154	2.923
Overige personeelskosten	8.130	8.130	1.807
Reis-/verblijfkosten	0	0	0
<i>Huisvestingskosten</i>			
Kantoorkosten	42.059	42.059	9.346
Bestuur/afd. e.d.	0	547	0
Databeheer	3.319	0	0
<i>Overige algemene kosten</i>			
Bankkosten (excl. kosten van beleggingen)	1.975	0	0
Notariskosten	0	2.303	0
	174.724	172.280	37.651

SPECIFICATIE UITVOERINGSKOSTEN EN SALARISKOSTEN BEHEER MUZIEKINSTRUMENTEN

Begroting 2014	doelstelling	fondsen-	beheer en
Verdeling uitvoeringskosten naar bestemming	steun KCO	werving	administratie
Salaris/sociale lasten	117.000	117.000	26.000
Pensioenlasten	18.000	18.000	4.000
Overige personeelskosten	8.550	8.550	1.900
Reis-/verblijfkosten	0	0	0
<i>Huisvestingskosten</i>			
Kantoorkosten	27.000	27.000	6.000
Bestuur/afd. e.d.	0	1.000	0
Databeheer	20.000	0	0
<i>Overige algemene kosten</i>			
Bankkosten (excl. kosten van beleggingen)	1.500	0	0
Notariskosten		7.500	
	192.050	179.050	37.900

80

Bijlage 2

ROOSTER VAN AFTREDEN BESTUURSLEDEN

bestuursleden	aangetreden	herbenoemd	2e termijn	aftreden
A. van Wassenaer	04-06-2002	2006	2010	2014
N. van Berge	17-10-2006	2010	2014	2018
M. Bakker	18-04-2006	2010	2014	2018
H. Kersten	02-03-2010	2014	2018	2022
E. Lens	22-04-2008	2012	2016	2020
J. Raes	04-06-2011	2015	2019	2023
J. Wolfs	04-06-2002	2006	2010	2014
H. Zwarts	04-06-2002	2006	2010	2014

Voor het eerst in de geschiedenis bij het Sydney Opera House, november 2013

Het Koninklijk Concertgebouworkest

Mariss Jansons, chef-dirigent

Bernard Haitink, eredirigent

Riccardo Chailly, conductor emeritus

Nikolaus Harnoncourt, honorair gastdirigent

Directie in 2013

Jan Raes, algemeen directeur

Joel Ethan Fried, adjunct-directeur artistieke zaken

David Bazen, adjunct-directeur zakelijk

Colofon

Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest
Jacob Obrechtstraat 51 / 1071 KJ Amsterdam
Postbus 78098 / 1070 LP Amsterdam
donateurs@concertgebouworkest.nl
telefoon 020 305 10 10 / telefax 020 305 10 01
bankrekening 44.67.58.906 (IBAN: NL 10 ABNA 0446758906)

www.concertgebouworkest.nl/donateurs

tekst en redactie

Irene Bloemink

foto's

cover, pagina 5, 6, 8, 10, 11, 15, 16, 18,
19, 20, 21, 22, 24 rechts, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 40
boven, 46, 48, 50 boven, 56, 61, 62, 81, Anne Dokter
pagina 12, 13 onder, 24 links, Peter Tollenaar
pagina 14, 43, 59, Renske Vrolijk
pagina 25, Avro
pagina 35, Pieter Bogaers
pagina 36, 40 midden en onder, 50 rechtsonder, Naomi Hoogervorst
pagina 38, 47, 55, Christina Chouchena

grafisch ontwerp

Atelier René Knip en Rens Martens

druk

www.jubels.nl

De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest is lid van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI) en aanvaardt de principes van goed bestuur, zoals vastgelegd in de code Goed Bestuur voor Goede Doelen, ook bekend als de 'code Wijffels'. Deze gedragscode voldoet aan de eisen die door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) worden gesteld. De Stichting ontving in 2003 het CBF-keur voor Goede Doelen en mocht dit gedurende heel 2011 voeren.

De steun van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest is essentieel voor de toekomst van een van de beste orkesten ter wereld.

De Stichting Donateurs verwerft daartoe hoogwaardige instrumenten voor orkestleden, ondersteunt jonge muzikanten, zorgt voor de ontwikkeling van nieuw publiek en legt een financiële reserve aan.

Tegelijk werkt de Stichting Donateurs met alle schenkers aan het vergroten van de internationale kring van orkestambassadeurs, zodat het roemrijke orkest wereldwijd vele muzikliefhebbers in vervoering kan brengen, nu én later.

Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest

Voor de eeuwige schoonheid van muziek

WWW.CONCERTGEBOUWORKEST.NL/DONATEURS